

ANNEX

• MODEL D'ENQUESTA

Edat:

Sexe:

Professió:

Treball de Recerca: La dona ahir i avui.

1. Des de l'entrada de la dona al món laboral, creus que ha rebut un tracte per igual envers l'home?

- a) Sí.
- b) No.

Al llarg dels anys aquesta discriminació:

- a) Ha augmentat.
- b) Ha disminuït.
- c) Es manté igual.

2. Alguna vegada t'has sentit discriminat/da pel fet de ser home/dona en el món laboral?

- a) Sí.
- b) No.

En cas afirmatiu:

En quin d'aquests aspectes?

- a) Salaris.
- b) Ascensos.
- c) Manca de valoració pel treball realitzat.
- d) Manca de respecte pel que fa la resta del personal.

En quin tipus de feina?

En cas negatiu:

Coneixes algun cas?

3. Quins creus que són els principals problemes que tenen les dones en la vida quotidiana, pel fet de ser dones?

- a) Discriminació tan social, com cultural o política.
- b) Problemes de violència de gènere.
- c) Conciliació de la vida familiar.
- d) Altres.

4. Creus que el fet de ser d'una cultura determinada influeix directament en el tracte cap a les dones? És a dir, creus que el nivell de discriminació va determinat per ser d'una cultura o d'una altra?

- a) Sí.
- b) No.

5. Coneixes alguna agrupació feminista que lluiti en contra de la discriminació a les dones?

- a) Sí.
- b) No.

Quina?

6. Per què creus que hi ha una diferència tan efectiva pel que fa aspectes tan simples com les pràctiques esportives?

7. Trobes normal que, per exemple, el futbol masculí sigui tan imprescindible a la nostra societat mentre que el femení queda a un segon pla?

- a) Sí.
- b) No.

8. En el món de la publicitat, creus que en ocasions s'abusa de la imatge i del físic de la dona per cridar l'atenció i que, per tant, l'acaben convertint en dona objecte?

- a) Sí.
- b) No.

9. Consideres que el feminisme i el masclisme és el mateix però a l'inversa?

- a) Sí.
- b) No.

10. Com creus que està distribuït el consell administratiu d'un banc?

- a) 12 dones i 10 homes.
- b) 4 dones i 18 homes.
- c) 17 dones i 5 homes.
- d) 7 dones i 15 homes.

11. A quina d'aquestes dones coneixes més? Quina consideres més important?

a) Angela Merkel.	a) Angela Merkel.
b) Anna Veiga.	b) Anna Veiga.
c) Angelina Jolie.	c) Angelina Jolie.
d) Shakira.	d) Shakira.

12. En general, quina creus que és la situació laboral actual?

- a) La dona cobra un 30% més que l'home per fer la mateixa feina.
- b) L'home cobra un 23% més que la dona per fer la mateixa feina.
- c) L'home cobra un 35% més que la dona per fer la mateixa feina.
- d) Tan l'home com la dona cobren el mateix per fer la mateixa feina.

13. Quantes dones creus que han perdut la vida per violència de gènere al 2013 a Espanya?

- a) 65
- b) 48
- c) 12
- d) 25

Aspecte del formulari actiu a internet:

TDR: La situació de la dona en el món.

*Necessari

Edat *

Sexe *

Professió *

Des de l'entrada de la dona al món laboral, creus que ha rebut un tracte per igual envers l'home? *

Al llarg dels anys aquesta discriminació:

Alguna vegada t'has sentit discriminat/da pel fet de ser home/dona en el món laboral? *

En cas afirmatiu:
En quin d'aquests aspectes?

- ☐ Salari.
- ☐ Ascensos.
- ☐ Manca de valoració pel treball realitzat.
- ☐ Manca de respecte pel que fa la resta del personal.

En quin tipus de feina?

En cas negatiu:
Coneixes algun cas?

Quins creus que són els principals problemes que tenen les dones en la vida quotidiana, pel fet de ser dones? *

- ☐ Discriminació tan social, com cultural o política.
- ☐ Problemes de violència de gènere.
- ☐ Conciliació de la vida familiar.
- ☐ Altres.

Creus que el fet de ser d'una cultura determinada influeix directament en el tracte cap a les dones? *

És a dir, creus que el nivell de discriminació va determinat per ser d'una cultura o d'una altra? *

Coneixes alguna agrupació feminista que lluiti en contra de la discriminació a les dones? *

Quina?

Per què creus que hi ha una diferència tan efectiva pel que fa aspectes tan simples com les pràctiques esportives? *

Trebes normal que, per exemple, el futbol masculí sigui tan imprescindible a la nostra societat mentre que el femení queda a un segon pla? *

En el món de la publicitat, creus que en ocasions s'abusa de la imatge i del físic de la dona per cridar l'atenció i que, per tant, facen convertir en dona objecte? *

Consideres que el feminisme i el masculisme és el mateix però a l'inversa? *

Com creus que està distribuït el consell administratiu d'un banc? *

A quina d'aquestes dones coneixes més? *

Quina consideres més important? *

En general, quina creus que és la situació laboral actual? *

Quantes dones creus que han perdut la vida per violència de gènere al 2013 a Espanya?

Enviar

No envieu mai contrasenyes a través de Formularis de Google.

Tecnologia de Google Forms

Aquest formulari s'ha creat dins del domini Institut Moianès.
[Informe dels abusos](#) - [Condicions del Servei](#) - [Termes addicionals](#)

• ENTREVISTES COMPLETES I DADES BIOGRÀFIQUES DELS ENTREVISTATS

Laia Pajuelo Sans

RESUM AUTOBIOGRÀFIC¹

Qui sóc? O qui m'han dit que sóc:

Laia Pajuelo Sans

Barcelona, 30 de maig de 1981

Educadora Social i d'altres etiquetes...

Presidenta de Joves per la Igualtat i la Solidaritat

www.joves.org

Directora del Festival de Curts: MetropolHis

www.metropolhis.cat

Fundadora de l'empresa de reunions Tuppersex: La Dolce Venus

www.ladolcevenus.es

Maneres de contactar amb mi directament:

Truca'm : 627 54 37 33

Escriu-me : laia_pajuelo@hotmail.com

Busca'm: [facebook.com/laia.pajuelosans](https://www.facebook.com/laia.pajuelosans)

Maneres de contactar amb mi indirectament:

Llegeix-me i comenta a: <http://muliersapiens.com>

Autoimatge i exportació visual

<<Accepto l'aventura de ser jo>>
Simone de Beauvoir

¹ Cedït per la pròpia entrevistada.

Tim

...UNA MICA DE TRAJECTÒRIA...

PASSAT

- Fundadora i integrant de l' Associació TIJA d'ajuda als Balcans.
- Activista del món estudiantil i consciència veïnal al Districte de Sants-Montjuïc.
- Diplomatura d'Educació Social i d'altres estudis...reglats i no reglats...
- Voluntariat al CAS de Sants sota el Pla Nacional d'Acció Sobre Drogodependències.
- Pràctiques universitàries a l'ACAB i a SOS RACISME.
- Beca pel projecte Ciberaules hospitalàries, Facultat de Pedagogia de la UB.

PRESENT

- Presidenta de Joves per la Igualtat i la Solidaritat (Des de 2006). On també treballo com a:
  - Tècnica d'inserció sociolaboral i de formació per a joves i adults a "El Racó de l'Ocupació".
  - Tècnica de formació per a joves en temes com: Afectivitat, sexualitat i VIH/sida, prevenció dels trastorns del comportament alimentari, addiccions, violència juvenil i violència de gènere; i programa Agents de Salut.
  - Tutora de pràctiques d'alumnat de Treball Social de la Universitat de Barcelona.
  - Directora del "METROPOL'HIS: Festival de Curtmetratges i Videoclips en 48h".
  - Community Manager de l'Assessoria Virtual "L'Estenedor".
- ...

www.ladolcevenus.es

Fundadora de La Dolce Venus: la primera empresa de reunions de venda de productes eròtics amb perspectiva de gènere i que dedica part dels seus beneficis a lluitar contra l'ablació del clítoris. Penso que una altra manera d'educar en l'afectivitat i la sexualitat és possible, i per això treballo demostrant a les dones que han de responsabilitzar-se del seu plaer de manera saludable i positiva.

<http://muliersapiens.com>

És el meu bloc personal de reflexió a la xarxa. Parlo de la dona amb l'etiqueta política de "Mulier Sapiens" per visibilitzar les violències envers les dones. Vaig començar el febrer de 2011 i escric un article aproximadament cada setmana.

FUTUR

Em continuarà agradant la fotografia, estudiar italià, escoltar música, viatjar a llocs on hi ha platges, cuinar, llegir i escriure, ballar, conèixer-me... :)

- **Sabem que has acabat un màster sobre el feminsime, quines van ser les motivacions que la van fer interessar-se amb aquest tema?**

Es tracta del Màster d'Estudis de la Diferència Sexual de Duoda, de la Universitat de Barcelona. El que em movia eren les ganes de saber-ne més, d'ampliar els meus coneixements sobre les dones al món. Ja havia creat un bloc que es diu Mulier Sapiens on reflexiono des de fa tres anys sobre la dona, sobre el tractament de la publicitat envers nosaltres, sobre les discriminacions sofertes, però també no quedant-me només en la crítica sinó buscant una altra mirada de les coses que sí s'estan fent bé.

www.muliersapiens.com

- **Tenies estudis previs? Estan relacionats?**

Els meus estudis previs són la diplomatura d'Educació Social, Tècnica superior en PRL (Prevenició de Riscos Laborals), Auxiliar de Geriatria i Quiromassatge. M'agrada molt estudiar i aprendre coses noves. Els Estudis més relacionats són Educació Social, però de tots en puc treure relació. Per exemple, ser dona té riscos laborals: menys sou, infravaloració de les competències, que no et contractin per si et quedes embarassada, assetjament sexual... La dona gran, encara és menys tinguda en compte a la societat, no són respectades per la seva saviesa i experiències, i en relació al cos, les dones estem sotmeses a pressions socials sobre com hauríem de ser, el que hauríem de medir... I no tenim temps per sentir els processos del nostre cos, mimar-lo, deixar-lo descansar, escoltar què ens demana.

Rina Bovrisse era responsable de vendes a Prada, Japó. Quan el seu cap li ordenà acomiadar a algunes dependents els motius van ser perquè eren "Velles, grasses, lletges, fastigoses o no tenien el look Prada". Rina va protestar i va ser acomiadada. L'empresa a més ha demandat aquesta mare i li demana més de 500.000 dòlars per haver danyat la imatge de la marca...

Al 2012 un jutge de Tòquio va considerar que la discriminació practicada per Prada era acceptable tenint en compte que és una marca de luxe, i que una dependenta amb salari alt havia d'estar preparada per a resistir cert nivell d'abús...

- **En algun moment de la teva vida t'has sentit discriminada pel fet de ser dona en l'àmbit laboral o en qualsevol altre factor?**

En l'àmbit laboral de moment no, però sí cada vegada que vaig pel carrer i algú em tira alguna floreta desagradable sobre el meu cul, i em diu frases obscenes, sense pensar en com em sentiré, sense pensar que no els hi he demanat l'opinió i m'ho estan fent passar malament...

- **Creus que el feminisme i el masclisme és el mateix però a l'inversa? Per què?**

No, no són el mateix. El feminisme no ha matat mai ningú, el masclisme sí. Se n'hauria de dir "Femellisme". El feminisme, com va dir Angela Davis és la idea radical de que les dones som persones... El masclisme menysprea la dona fins a àmbits insospitats. El feminisme no fa això.

- **Què et passa pel cap quan sents la frase "Les dones només serveixen per fregar"?**

Em passa pel cap la ignorància de la persona que ho ha dit, i que gràcies a la cura que les dones hem tingut del món i de les cases encara no ens hem ofegat en la merda.

Quan la cura és humiliant?, Quan posar una rentadora, estendre, doblegar i guardar la roba, planxar, fregar el terra, treure la pols dels mobles, netejar els banys, la cuina, llençar les escombraries, endreçar, fregar els plats, anar a comprar... i mil tasques més és insignificant i indigne? Quan ho fem les dones.

Quan ets dona fas totes aquestes coses, + cuidar de la família més gran i més petita, + treballar fora de casa a jornada complerta, + haver d'estar maca, prima, lluir melena extra suau, + no tenir pèls a les cames ni cel·lulitis!, + no comptar calories i fer uns esmorzars súper especial K, + ser que t'hi cagues de simpàtica en persona i per les xarxes socials, + no enfadar-te, ploriquejar o queixar-te, + estar sempre disponible sexualment + un llarg etc...

- **Quins creus que són els problemes principals que tenen les dones en la vida quotidiana, pel fet de ser dones?**

a) **Discriminació tan social, com cultural o política.**

b) **Problemes de violència de gènere.**

c) **Conciliació de la vida familiar.**

d) **Altres.**

Marcaria totes les respostes. Les dones patim micro i macro violències. Des de la parella que ens controla el telèfon, fins a violacions massives com a arma de guerra. Ser dona és fotut en la majoria del món i costa molt canviar aquesta situació.

- **Referent a la/les resposta/es marcada/es, a què creus que és degut?**

És degut a una construcció errònia de rols jerarquitzats sobre qui val la pena i té la raó absoluta: els homes i qui és un cos amb uns forats per penetrar i està boja i no sap ni el què diu: les dones...

- **Podries fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creus que està millor o pitjor que abans? Per què?**

Tot i que en moltes qüestions s'ha anat avançant, també en van sorgint de noves, noves violències que perpetuen que la dona no sigui tinguda en consideració. Les tasques de les dones, la quotidianitat no és valorada, la cura de la família i de la llar, no té valor perquè no produeix un sou a final de mes. Amb una mirada capitalista ens confonem pensant "mira què bé" Que les empreses ajuden a congelar els òvuls de les dones perquè puguin ser mares quan vulguin, però ens oblidem que una empresa no ha de ser qui decideixi sobre la teva maternitat i et tingui treballant en una cadira fins que t'hagi explotat prou com perquè vulguis descongelar els òvuls als 45 anys...

Mentre a les dones se les continuï matant per gelosia, controlant la manera de vestir, obligant-les a tenir relacions sexuals, discriminant per tenir vagina, etc. La situació serà la mateixa, i totes aquestes coses continuen passant, així que el balanç que en faig és d'alerta, de no baixar la guàrdia, d'anar teixint una societat justa i amorosa cap a les dones, perquè no en sortim ben parades.

Actualment, em preocupen molt les violències digitals:

- La teva parella vigila les publicacions i comentaris que fas a les teves xarxes socials i els utilitza per qüestionar-te o retreure't alguna cosa?
- Publica fotos teves i t'escris missatges carinyosos sense la teva aprovació perquè els teus contactes sàpiguen que teniu una relació?
- Busca en el teu perfil evidències d'un engany?
- Busca les contrasenyes per mirar d'entrar als teus perfils i llegir els teus missatges?
- Et revisa el mòbil sense el teu consentiment?
- Et fa comentaris negatius sobre les teves fotos de perfil i et pressiona a que les canviïs?
- Escriu comentaris públics a les xarxes socials per retreure't alguna cosa?
- T'insisteix perquè li expliquis qui són les persones amb les que apareixes en una foto, i de què us coneixeu?

Respondre "sí" a una o més d'aquestes preguntes és un indicador de violència 2.0.

També el patriarcat es manifesta en els espais virtuals, també els mòbils, les xarxes socials són controlades per homes gelosos, insegurs, que no respecten la dona en la seva plenitud i es creuen amos de la seva vida passada, present i futura.

- **Què creus que pot passar en un futur pel que fa la situació de la dona?**

Vull ser positiva i creure que les nenes creixeran amb l'autoestima bona i l'autonomia necessària per no permetre situacions d'abús al seu voltant, i també vull creure que els nens creixeran construint unes noves masculinitats en les que veuran que això de fer-se els forts maltractant una nena/noia/dona/iaia és una vergonya, quelcom que diu d'ells que són uns inconscients que no tenen control sobre les seves emocions i són cruels. Hem de treballar des de que les persones són petites per uns valors de respecte, comprensió i cura per l'altra persona.

- **Quines creus que són les principals causes de la desigualtat?**

El món és desigual. S'hauria de fer una revolució a gran escala i enderrocar els sistemes corruptes, violadors, denigradors... I també una revolució a petita escala on cada persona no permetés contribuir a la confirmació de les identitats de gènere i les desconstruís. No riguéss d'acudits sexistes, no formés una parella amb una persona que no l'estima tal com és i la volgués controlar i dominar. No treballés en una empresa que pretén que per ser dona ha de fer certes tasques i a més a d'estar disponible sexualment per calmar l'estrès dels homes de la plantilla, no acceptés que ningú decidís sobre la seva maternitat i el seu procés d'embaràs i part...

- **Què creus que s'haurà de fer per què hi hagi igualtat de gènere?**

No és tracta d'igualar-los, es tracta d'entendre que cada persona pot expressar la seva identitat sexual i de gènere sense que això li suposi un menyspreu social, una desvalorització personal, una violència psíquica, física, ambiental o simbòlica. S'hauran de fer molt canvis, moltes reflexions i moltes accions, anar transformant el nostre voltant, les nostres expectatives sobre l'amor romàntic i fer un procés de dol col·lectiu sobre el patriarcat i les seves urpes brutes i assassines.

- **Podria expressar-nos la teva opinió sobre aquest tema?**

Crec que pensar només en la igualtat és una trampa. Les dones no volem ser homes, no volem ser com ells, això anul·la el nostre infinit propi, limita el nostre horitzó creatiu. Les dones volem ser dones, i que se'ns respecti. Una altra cosa és que totes les persones tinguem els mateixos drets, i això no passa ni amb les dones, ni amb les persones que tenen un color diferent, ni de les que no tenen diners...

La nostra por més profunda no és la de ser inadequades, sinó la de ser poderoses més enllà de tota mesura. Perquè és la nostra llum, i no la nostra ombra el que el ens espanta.

Escriu perquè quan busques la paraula "gaudir" al diccionari, a la tercera definició ens proposa que gaudir és conèixer carnalment a una dona. Així ho descriu el Diccionari de la Real Acadèmia Espanyola... Doncs voldria donar-li un altra definició a aquesta paraula, perquè gaudir no és conèixer carnalment cap dona.

gozar.

(De gozo).

1. tr. Tener y poseer algo útil y agradable. *Gozar de sus riquezas.*
2. tr. Tener gusto, complacencia y alegría de algo. U. t. c. pml.
3. tr. Conocer carnalmente a una mujer.
4. Intr. Sentir placer, experimentar suaves y gratas emociones U. t. c. pml. *Gozarse en la suerte de los demás.*
5. Intr. Tener alguna buena condición física o moral. *Gozar de buena salud, vitalidad, estimación, fama.*

-la.

1. loc. verb. Pasarlo bien, disfrutar con alguien o algo.

Real Academia Española © Todos los derechos reservados

Gaudir és conèixer-se, ser feliç, ser única i especial, ser forta, valenta, divertida, riallera...

És Sentir que la teva mitja taronja pot esdevenir el teu exprimidor. Sentir que quan et poses preciosa és quan lluites pels teus drets, Sentir que no ets la Dona de la seva vida, sinó la Dona de la teva vida...

• **Hi ha alguna cosa que no haguem preguntat i de la qual t'agradaria parlar-nos?**

Donar-vos l'enhorabona per fer aquest treball i dir-vos que sou meravellosos i que no deixeu que mai ningú us tracti malament. Que el vostre primer amor, sigui l'amor propi.

Pere Pladevall i Vallcorba

RESUM AUTOBIOGRÀFIC²

Vaig néixer a Barcelona l'any 1964 i visc a Sant Feliu de Codines. Del 1980 al 1987 estava afiliat al PSUC. Posteriorment em vaig afiliar al PSC, partit en el que milito fins a dia d'avui. He estat sempre vinculat a activitats socioculturals del poble com ara el Correfoc, La Pinya, el grup de teatre Codinenc, Rock&Roll Cívic, El Caixó, La Passió, Blaugrana Scena, Voluntaris codinencs, Sense Estovalles, entre d'altres col·laboracions.

L'any 2001 vaig ser nomenat 1r secretari del PSC de Sant Feliu de Codines i el 2002 conseller de Federació. L'any 2003 vaig entrar com a regidor de l'Ajuntament.

Alcalde de Sant Feliu de Codines del 2007 fins a dia d'avui.

---

² Extret del portal web de l'Ajuntament de St. Feliu.

https://www.santfeliudecodines.cat/seu_electronica/ajuntament/govern-municipal/pere-pladevall-vallcorba

- **Quan va entrar en política?**

Jo diria que quan vaig néixer. Jo sempre he tingut dos grans passions: el teatre i la política. Vaig guanyar-me la vida durant molts anys fent classes de teatre, però sempre he vist que l'art té una mica de política a l'hora d'expressar-se i de com fer les coses. Jo vaig arribar en política de casualitat, vaig estar a Sant Feliu al partit socialista que era lo més progressista que hi havia en aquells moments. A mi això m'agradava molt i també la gent que hi havia i vaig anar a parar allà.

- **Va tenir alguna dificultat per arribar a on està? S'ha trobat amb algun inconvenient?**

No, me'ls posava jo. Per què jo sempre havia pensat que no podia ser el que volgués, perquè era estrany, era d'una manera diferent.. i al final, això no importa en política. Si fas les coses bé, t'hi esforces.. jo crec que les persones al final es valoren més pel que fan i no pas pel que diuen, i per tant tu pots dir el que vulguis però si no ho fas s'acaba sabent tot.

- **Algun cop s'ha sentit discriminat o menys valorat que companyes del sexe oposat?**

No, el que passa que jo percebo que com que aquí hi ha moltes dones, el món femení és una mica diferent que el masculí, té coses més bones i coses més dolentes. És un món complex, de sensacions molt riques i molt variades, i a vegades els homes no ho percebem, però hi ha de tot. Però clar, entre homes a vegades s'acaba solucionant molt ràpid, en canvi en dones a mida que avancen les converses es va complicant. I llavors jo alguns cops tinc dificultats de relacionar-me ja que hi ha moltes dones i és un món molt propi. Jo tendeixo a simplificació masculina i llavors amb tantes dones em passa això, sobretot a la feina, en política és més variat; hi ha homes i dones ja que s'ha de complir el tant per cent. Per això a les llistes electorals que munto m'agrada que hi hagi gent gran i gent jove, homes i dones, gent política i gent no tant política, gent líder i gent amb capacitat d'ajudar a fer... perquè la rauxa dels joves s'ha d'anar acompanyant de la por de la gent gran per trobar un punt equilibrat i tenir diferents visions. També gent líder per fer coses noves i tenir iniciativa, tenir la simplificació del sector masculí però també la

complexitat i les sensacions del sector femení que s'hi capfiquen una mica més en tot i on les emocions formen part del seu discurs.

- **Podria dir quants homes i quantes dones hi ha a l'Ajuntament de Sant Feliu?**

A la brigada municipal són tot homes, aquí a l'Ajuntament som 14 dones i 1 home, àmbit social 4 dones, conserges són 2 homes, a la policia local 6 homes i 1 dona, al centre cívic 1 home i 1 dona. I al govern som 10, llavors era 2 cada 10 i per tant som 4 dones i 6 homes.

- **Quines van ser les seves motivacions que el van fer entrar en política?**

Jo crec que el ser humà som individu i col·lectiu i el col·lectiu s'ha de gestionar de manera que l'individu es senti segur d'aquest col·lectiu. I una de les meves inspiracions és que els meus puguin estar el màxim de bé en aquest món i si no s'organitza una mica.. això és una selva. Jo el que vull es que tothom senti que té un lloc en aquest món i crear una societat amb justícia. Que independentment d'on siguis, si ets de casa rica o de pobre.. que tothom pugui tenir dret a una educació, sanitat, a menjar, a no tenir fred, no tenir por, etc. Crec que si no cooperem i tothom no té accés a la cultura i al coneixement, estem educats a l'autodestrucció, dels uns i dels altres. Vull que la societat estigui tranquil·la i que no sigui una societat violenta, sense delinqüència. La base de la pau social està en que la gent tingui satisfetes les seves necessitats bàsiques, si això està satisfet a pesar de que hi ha gent dolenta o que vol el dels altres, hi haurà pau social.

- **Creu que el masclisme i el feminisme és el mateix però a l'inversa? Per què?**

No, no crec que sigui el mateix. El masclisme és una reacció natural i que ha dominat durant molts anys i el feminisme és una reacció a aquest domini que a vegades al corregir-se és tendeix a exagerar una mica. Tot té a veure amb qui t'ajuntes i amb quines sectes crees pròpies. Crec que el feminisme té una explicació lògica que és una autodefensa i el masclisme és d'autosuficiència. És diferent. En realitat penso que està bé, perquè no som iguals, començant perquè les dones tenen fills i els homes no, aquí ja es veu clar que són dues visions diferents. També per la memòria cultural que tenim cadascú, que les dones s'han centrat més a la transmissió de valors, de coneixements, a

la família, etc. D'aquí diuen que fan treballar més la part dreta del cervell (part verbal, coneixements, etc.) en canvi els homes que són els que anaven a caçar i d'aquí aquest coneixement més de l'espai, més guerrer, de vigilància, defensa del teu entorn, etc.

- **Podria fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creu que està pitjor o millor que abans?**

Jurídicament està molt millor, és una evidència. Però socialment, és clar, és diferent. Les costums de la gent no les canvies ni en una generació, ni en dues, ni en cinc. Les dones tenen aquest punt com d'autofragelar-se; que he fet malament, que he de fer etc. Això forma part de les mentalitats. També depèn del lloc, tu te'n vas a Àfrica i són totalment esclaves, i te'n vas a Amèrica i també hi ha mentalitats diferents. La immensa majoria de dones, estan igual de malament que sempre, però al final la gent s'acostuma a estar així. Aquí les dones ara, no estan esclavitzades, però igual tenen un estrès immens que les dones d'Àfrica no tenen ja que allà el temps no els hi apreta mai, van passant les hores i passen el temps fent el que volen, no hi ha l'estrès que hi ha aquí, perquè sempre depens del temps i això et va consumint dia a dia, tant a homes, com a dones. A les dones més, perquè han de treballar però després arribar a casa i encarregar-se dels nens, els homes en canvi no. A les dones el pes de la responsabilitat us aclapara.

- **Què creu que pot passar en un futur pel que fa la situació de la dona?**

Res, passarà que les dones a mida que van accedint a la cultura igual que els homes estaran millor a la societat. Perquè penseu que al s.XIX les dones no anaven a escola, anaven amb les monges a fer labors, i a partir d'allà algunes aprenien a llegir i escriure. Un pas dissimulat, però revolucionari. Hi ha gent que té molta mania a les dones, hi ha molts col·lectius d'homes que són misògins.

- **Quines creu que són les principals causes de la desigualtat?**

Sé que hi ha desigualtat, però no et sabria dir el perquè s'ha arribat aquí. Suposo que pels usos i costums del món. Venim d'un món molt violent en el qual els homes han exercit la violència i per tant han seguit tenint la força per fer aquesta violència i han anat relegant les dones de companyia.

- **Què creu que s'hauria de fer perquè hi hagi igualtat?**

El que les dones vulguin, no tindreu res que no us guanyeu, ningú us regalarà res. No hi haurà igualtat mai, perquè cadascú és diferent. A nivell jurídic hi ha lleis, per tant, si parlem de igualtat de drets s'ha de lluitar perquè és compleixin les lleis i exigir el que toca. Això cada vegada ho teniu més a prop perquè abans no teníeu els coneixement adequats ni el marc jurídic adequat. Els homes tenim més capacitat de síntesi, de treure extracció, de sintetitzar. En canvi, les dones tenen la capacitat de multiplicar una abstracció a la màxima potència i treure'n un pou de saviesa. Tots tenim problemes i avantatges i es tracta de sumar-ho.

- **Què li passa pel cap quan sent la frase: “les dones només serveixen per fregar”?**

Una ofensa molt gran. Em molesta, penso que el que diu això parla per parlar i no sap el què diu. Quan veig a aquelles dones pijas, presumides, etc. Em vindrien ganes de dir-li: “tu el que has de fer es fregar.” Però no ho faig, perquè sinó ofendria a totes les dones i això no ho vull. Igual que quan veieu nois creguts, estúpids, tontos, que els hi diries: “tu el que has de fer es anar a picar una pedra”. Però no ho dius, perquè no vols ofendre a tots. Per tant, penso que aquesta frase és una ofensa molt gran i em molesta profundament.

- **Pensa que les dones que entren en política han de renunciar a alguna altra cosa?**

Sí, tothom ha de renunciar sempre a alguna cosa en la vida, però elles més. És un drama, la situació laboral és un drama i sempre acaba rebent el més feble, i com les dones són les més auto obligades, són més febles i són més fàcils de convèncer i fer renunciés.

- **S'ha trobat algun cas en que alguna regidora hagi estat discriminada o se l'hagi cregut menys al expressar algun argument pel fet de ser dona?**

Per ser dona no. Quan ets regidora estàs molt per sobre de tot això i tens molta resistència.

- **Podria expressar-nos la seva opinió sobre aquest tema?**

Penso que el que no us guanyeu vosaltres, ningú us ho regalarà. És a dir, per aconseguir alliberar les classes treballadores i que anessin a l'escola, es va haver de lluitar bastant. Per la igualtat de gènere, social, jurídica, de drets, de coneixements, etc. La base és tenir coneixements. Tenir coneixements és fonamental. T'has d'esforçar per sobre d'aquesta mandra mental i lluitar amb els teus coneixements i anar a descobrir món per poder ser millors. Això amb la situació de la dona és el mateix, s'ha de lluitar durant la vostra vida i quan sigueu grans pensar que heu evolucionat una mica amb aquesta lluita i que hi heu posat el vostre granet perquè cada cop les coses vagin a millor. Crec que és una obligació lluitar pels drets d'un mateix, i com a dona això evidentment és inaudible, inexplicable i et dona el poder de poder-ho explicar als altres. Els coneixements s'han de transmetre.

- **Hi ha alguna cosa que no li haguem demanat i ens vulgui fer saber?**

No. M'ha agradat molt que hagueu vingut aquí i que hagueu pensat que jo tenia algunes coses importants a dir i espero que us hagin servit i que pugueu fer-ne un bon profit i moltes gràcies.

Marta Vilalta i Torres

DADES BIOGRÀFIQUES³

Lloc i data de naixement: Torregrossa (Pla d'Urgell), 3 de desembre de 1984.

Formació i activitat professional:

Llicenciada en periodisme per la Universitat Autònoma de Barcelona. Cursa ciències polítiques i de l'Administració a la Universitat Oberta de Catalunya. Ha treballat en règim de pràctiques en diversos mitjans de comunicació, com ara Ràdio Tàrraga, el Diari Segre i el departament d'esports de TV3. Ha estat cap de premsa de la federació regional d'Esquerra

Republicana de Catalunya de Lleida (2007-2009) i ha treballat com a periodista a l'Oficina de Comunicació del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat (2009-2012). Cap de premsa del festival musical l'Acampada Jove des del 2008.

Trajectòria cívica i cultural:

És sòcia de diverses associacions cíviques, culturals i esportives. Secretària de la Penya Barcelonista Som i Serem de Torregrossa i membre de l'Ateneu Popular de la Plana d'Urgell. Membre de la Plataforma Pro-Seleccions Catalanes, d'Òmnium Cultural i de l'Assemblea Nacional Catalana. En l'àmbit esportiu, és patinadora del club esportiu Patí Torregrossa i membre del Grup Show, que cada any participa en campionats nacionals i estatals.

Trajectòria política i institucional:

Militant de les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC) i d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) des del 2004. Portaveu de les JERC-Ponent (2007-2009) i secretària nacional de comunicació de les JERC (2011-2013). Ha estat membre de la permanent comarcal d'ERC del Pla d'Urgell i secretària de comunicació en l'àmbit regional. Actualment és consellera nacional d'ERC.

---

³ Extret del portal web del Parlament de Catalunya.

http://www.parlament.cat/web/composicio/diputats-fitxa?p_codi=1614#biografia

- **Quan va entrar en política?**

Sempre m'ha interessat la política, però podríem dir que el dia que em vaig començar a implicar més és quan als 19 anys em vaig fer militant de les JERC i ERC i per tant, vaig fer efectiu el compromís de formar part de dues organitzacions polítiques que per a mi representaven millor allò que jo penso, sento i volia i vull defensar.

- **Va tenir alguna dificultat per arribar on està? Van posar-li algun obstacle o inconvenient?**

La veritat és que no. He arribat a diputada a través de poder ser representant i candidata de les JERC (Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya) dins les llistes d'ERC. A les JERC sempre hem tingut clara la lluita per la igualtat entre dones i homes, l'aposta per les noies i per la seva visibilització.

- **Va haver de renunciar a alguna cosa?**

Per fer de diputada he hagut de renunciar a la meva feina d'abans perquè era impossible compaginar-ho. A banda d'això, la tasca de diputada sí que afecta a moltes altres coses de la vida personal i quotidiana. Aquesta feina necessita molta dedicació si la vols fer ben feta, ja que moltes vegades no té horaris fixos i implica també caps de setmana i festius, i això vol dir que afecta al temps que dediques a la família, a la parella, als amics... Per exemple he hagut de disminuir les hores que dedicava a estudiar a través de la UOC.

- **Algun cop s'ha sentit discriminada o menys valorada que companys del sexe oposat?**

En diverses ocasions he notat que havia de fer més perquè se'm valorés la mateixa feina. Sí que és cert que he tingut la sensació alguns cops que se'm tenia menys en compte, per ser dona, però també i sobretot, per ser jove. És complicat explicar-ho, perquè sobretot es tracta de percepcions i sensacions, però el fet de ser jove i a la vegada dona, provoca un efecte en les altres persones de menys valoració, de menys reconeixement, i també de subestimació. La conclusió sempre és clara: em toca demostrar més que qualsevol altre company home, que jo sóc plenament capaç igual que ell. És important però, tenir en compte que crec que hi ha la barreja dels components edat i gènere (ser jove i dona).

- **Podria dir quants homes i quantes dones hi ha al Parlament?**

Actualment de 135 persones que formem el Parlament de Catalunya, hi ha 56 dones (41,4%) i 79 homes (58,5%). Les dades estan disponibles a la web del Parlament. Si bé és cert que no hi ha paritat exacta, és també veritat que al llarg dels anys i de les legislatures, cada vegada la xifra entre homes i dones al Parlament s'ha anat igualant. Pensem que la primera legislatura el percentatge era de 94% homes i 6% dones.

- **Quines van ser les seves motivacions que la van fer entrar en política?**

Com ja he dit, sempre m'ha interessat la política, així com la comunicació (jo sóc periodista de formació). Des de sempre he entès que la política era una eina per canviar allò que m'envolta i que no m'agrada, i és per aquest motiu, la voluntat de poder canviar el meu entorn, i millorar allò que no funciona, i donar resposta a certes necessitats, el que m'ha fet participar en l'àmbit de la política.

- **Creu que el masclisme i el feminisme és el mateix però a l'inversa? Per què?**

No! De cap manera. Els conceptes estan relacionats, però no és pas el concepte contrari. De fet, podríem dir probablement que sense l'existència de masclisme, potser no hauria existit el moviment feminista. Tal i com jo ho entenc el masclisme és l'actitud basada en la superioritat de l'home i la coacció física o psicològica envers les dones (fins i tot podríem trobar masclisme entre dones també), mentre que per contra, el feminisme és el moviment que defensa la igualtat de les dones, l'equiparació en drets i obligacions, en un món totalment desigual i inequitatiu, i respectant evidentment les diferències òbvies entre els dos gèneres, però en cap cas basant-se en una superioritat d'un envers l'altre.

- **Podria fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creu que està pitjor o millor que abans?**

Jo crec que hem avançat molt en relació a l'equiparació de drets entre dones i homes, i hem aconseguit lleis que recullen la igualtat en drets, però no hem aconseguit fer que aquesta equitat i igualtat sigui efectiva. I hi ha àmbits on les desigualtats són més grans que altres. I de fet, el que més hem preocupa és que en l'actualitat noto un cert relaxament sobretot en les generacions més joves en el que és la defensa d'aquests

drets, com si el tema de la igualtat entre dones i homes fos ja una realitat. Per tant, tot i que és evident que en els últims anys s'ha avançat molt i que estem molt millor que fa uns anys (i només cal pensar en l'època del franquisme a l'estat espanyol, on les dones estaven relegades a un paper secundari en la societat) avui en dia patim un estancament i en alguns punts una regressió (drets laborals amb la Reforma laboral, dret a l'avortament amb els intents de canviar la llei...).

- **Què creu que pot passar en un futur pel que fa la situació de la dona?**

Espero i desitjo que anem caminant cap a la plena igualtat efectiva entre dones i homes, i que cada vegada trenquem aquelles barreres encara existents que ho impedeixen. Espero que aquest relaxament que comentava desaparegui i que cada cop el paper de la dona es pugui visualitzar més, i que el paper de les dones sigui més protagonista sobretot en aquells àmbits on fins ara ha estat més secundari.

- **Quines creu que són les principals causes de la desigualtat?**

Per suposat la principal causa és la mentalitat, el masclisme existent encara avui. El fet que hi hagi qui pensi que les dones no són capaces de fer segons què, o que el paper de les dones és el de dedicar-se a la família, per posar un exemple. La resta de possibles causes, sempre es desprenen d'aquesta. Si aconseguim canviar això (que és el més difícil de fer) ja ho haurem aconseguit.

- **Què creu que s'haurà de fer per què hi hagi igualtat de gènere?**

Segurament no hi ha una recepta màgica, i el que fa falta són actuacions de forma transversal que afectin tots aquells àmbits que influeixen en que no hi hagi igualtat. Crec que és imprescindible i importantíssima l'educació i la formació entre nens i nenes sobre la igualtat, però també actuar per eradicar els rols i els estereotips existents als mitjans de comunicació i a la publicitat. Evidentment falta complir les lleis que tenim i potser alguna nova regulació que permeti en tots els sectors que la igualtat es converteixi en realitat (i penso en l'àmbit laboral, en llocs de responsabilitat, en l'àmbit polític també, etc...) Jo estic molt a favor de les polítiques de discriminació positiva, si aquestes serveixen per caminar cap aquesta igualtat.

- **Què li passa pel cap quan sent la frase “Les dones només serveixen per fregar”?**

Aquesta és una mostra del masclisme existent entre nosaltres. Em vénen al cap les paraules prejudici, tòpics, discriminació, prepotència. I tinc un sentiment de ràbia, de pensar que malgrat els esforços esmerçats en educació, en canviar els rols, en aconseguir la igualtat, hi ha qui no ha entès res i continua impregnat de masclisme.

- **Podria expressar-nos la seva opinió sobre aquest tema?**

Evidentment aquesta frase és totalment falsa i és una prova del masclisme existent. El problema el té evidentment qui diu aquesta frase, però també qui essent dona se la creu. Les dones necessitem també reivindicar-nos i creure'ns que malgrat que ens hagin pogut dir que no servim per a segons què, som capaces de tot i més.

- **Hi ha alguna cosa que no li haguem demanat i que ens vulgui fer saber?**

Crec que l'entrevista i les preguntes estan molt bé.

Anna Gabriel Sabaté

RESUM AUTOBIOGRÀFIC⁴

“Exigim que la política feminista passi a mans del moviment feminista català” (conferència de premsa de la CUP-AE amb motiu del dia internacional de la dona treballadora).

Motivacions | “*Lluito, entre altres coses,*

perquè ho he vist fer sempre a casa meva; he

crescut en un ambient on la lluita formava

part de la quotidianitat de la manera més

natural. El meu pare venia de la província de

Huelva, del flux de migracions que arriba de

les mines de Riotinto cap a les mines de

Sallent; i la meva mare, tot i que nascuda a

Sallent, prové d'una família de la primera

forxada minera del segle XX provinent de Múrcia. Gent pobre. Gent conscienciada. El

meu avi era de la CNT, el seu pare ja ho era, la meva mare del PSUC... Gent molt de

base i amb conviccions molt profundes. El meu germà i jo som els primers

independentistes de la família”.

Bio | Sallent, 1975. 39 anys. Autònoma amb parella. Jurista, activista feminista i anticapitalista. Llicenciada en Dret i Educació Social. Professora retallable d'Història del

---

⁴Part de l'informació cedida per l'entrevistada, i l'altre part extreta de <http://www.vilaweb.cat/>

Dret a la UAB i coordinadora parlamentaria de la CUP-AE. Sense antecedents penals. Va iniciar la militància política als 16 anys a l'àmbit local. Amb 21 anys es va incorporar a l'àmbit nacional impulsant la Coordinadora d'Associacions per la Llengua (CAL) i prenent part de l'organització del primer Correllengua. És sòcia de l'Ateneu Popular Rocaus, subscriptora número 3 de la Directa, afiliada a la CGT i membre del col·lectiu Terra i Llibertat des de la seva fundació.

[En dues paraules]

[Un fet històric] Les col·lectivitzacions del 36

[Un referent polític] Joan Garcia Oliver

[Un lloc al món] El Delta de l'Ebre

[Un llibre] *El albergue de las mujeres tristes*, de Marcela Serrano o qualsevol d'Hannah Arendt.

[Una pel·lícula] *Avui comença tot*, de Bertrand Tavernier.

[Una cançó] *Hijos del Pueblo*, era la preferida de la meva àvia.

- **Quan va entrar en política?**

Quan vaig entrar en política...? Doncs... No ho sé, cap els 16 anys potser, una cosa així.

- **Va tenir alguna dificultat per arribar on està? Van posar-li algun obstacle o inconvenient?**

Mmm... Tampoc és que estigui en un lloc molt així eh, però... Les dificultats les tens, primer, perquè la recomenació general a nivell social ampli és: “no et fiquis en política que això porta problemes” i això és una dificultat que crec que han de superar tant homes com dones. Potser no és pròpia de les dones però en aquest cas jo crec que és la gran primera dificultat. Que s’associa posar-te en política amb “tindràs problemes”, “potser et costarà trobar feina”, “et sacrificaràs molt...” i això pot tenir repercussions sobretot depenent de la opció política en la que et posis està clar, si tu tries posar-te a les files del partit que està governant a la generalitat, home.. molts problemes casi que no tindràs. Potser al contrari, això t’ajudarà a col·locar-te eh... això t’ajudarà a estar ben vist. Però si et poses en opcions polítiques com és el cas que són d’extrema esquerra, que són clarament feministes, que tenen un plantejament molt contrari al dominant.. suposo que això sí que et pot portar problemes. Pel fet de ser dona, el que passa sovint és que per exemple, doncs que en el teu espai militant has de fer front al que seria una mena d’ambient que aplanar, no sé com descriure-ho perquè és una cosa molt tangible, no es concreta amb una sola actitud ni es concreta en un moment determinat sinó que és un ambient generalitzat que és una mica l’ambient missògen. [...] No és exactament el masclisme, el masclisme és una forma conscient de menystenir la dona, de creure que la dona té menys virtuts, menys capacitats, etc. La missogínia és una actitud si voleu de despreci que moltes vegades és inconscient. Evidentment penja de l’estructura patriarcal de la societat i es concreta en que per exemple, quan hi ha una reunió, una opinió emesa per un home és assentida amb el cap i potser la mateixa opinió emesa per una dona es contestada amb un riure burleta. Això és al què has de fer front, és dir, tu t’has d’acostumar a que la teva opinió, sovint, serà menys valorada que la d’un company o que tu has de demostrar molt més que el que estàs dient ho dius perquè ho saps, perquè has llegit, perquè ho pots argumentar... és com que has de fer més esforços que els que hauria de fer un home...

- **Algun cop s'ha sentit discriminada o menys valorada que companys del sexe oposat?**

Suposo que hauria de dir que sí, el que passa què, com que la meua actitud des de molt jove ha sigut una actitud conscient de què tot això em passaria, mai he tingut una actitud de doblegar-me, per tant, si he detectat algun comportament que anava vinculat a ser una missoginia que dic jo, es que m'he rebelat tant ràpid, tant fort i tant alt, que casi que no deixo marge d'actuació. He tingut més problemes de... és que no seria exactament discriminació, però he tingut potser més problemes per tema d'assatjament pel fet de la ideologia que tinc que pel fet de ser dona. Això si a les feines, per exemple, he tingut molts problemes per la meua militància sindical, m'han volgut acomiadar pel fet de que jo estigués en un sindicat molt combatiu i que secundava totes les vagues o he tingut problemes en feines perquè jo he contestat i he discutit obertament, o no he obeït les ordres del meu cap perquè pensava que eren ordres que no tenien sentit. He tingut més problemes per això i penso que els hauria tingut igualment si fos un home.

- **Podries dir quants homes i quantes dones hi ha al consell administratiu de la CUP?**

La CUP no té un consell d'administració ni una executiva, la CUP el que té és... primer té uns càrrecs electes: regidors/es, diputats/es. I aquí no sé si sabeu que la llei electoral, la llei orgànica electoral que és una llei estatal imposa plena paritat en les llistes, és a dir, les llistes han de ser paritàries, hi ha d'haver un 60% / 40% d'homes i dones. Pot haver-hi un 40% d'homes i un 60% de dones o al revès. Però, en tot cas no es poden deixar d'aconseguir aquests llindars mínims. Això fa, que en la pràctica, jo sóc molt defensora d'aquesta llei, perquè hem lluitat molt, perquè és diu que imposa, no? que les dones al final hi són perquè la llei obliga, etc. Jo penso que afortunadament la llei obliga, sino no hi haurien dones diputades, molt poques. En el camp dels regidors/es, diputats/es hi ha una paritat, paritat vol dir de part, un percentatge similar del que la llei imposa, per tant, jo crec que en aquest camp, bé. Després el que tenim és, un òrgan que no és diu consell d'administració, això és més pròpi de les empreses, tenim el que és diu secretariat nacional. El secretariat nacional, també és paritari, està compost per 13 persones i estan 7 homes i 6 dones. Per tant és paritari. I això també és perquè des del grup antipatriarcal de la CUP, hi ha un grup de treball que és molt antipatriarcal, una mica es va, d'alguna

manera, forçar perquè també ens plantejèssim que els òrgans interns fóssin paritaris i quan es va escollir els membres del secretariat nacional es van escollir també des d'aquesta perspectiva. Sinó haguèssin plantejat aquesta imposició el grup antipatriarcal segurament hi haurien menys dones que homes.

- **Quines van ser les seves motivacions que la van fer entrar en política?**

Doncs.. suposo que per què, ja ho havia vist a casa meva. A casa meva la gent ha militat en política sobretot en l'àmbit sindical també, i llavors t'acostumes a que aquesta sigui una forma normal de viure, t'acostumes a veure que és el normal ja que el que veus a casa teva normalment és lo normal no? És després quan vas adquirint més perspectiva però d'entrada els models que veus a casa teva és el que tu creus que és normal. D'entrada us diria que l'àmbit familiar és el que em va condicionar més. I després perquè també creus que és la forma en la que val més la pena de viure. Jo crec que la meva vida seria bastant més avorrida, ensopida i menys interessant si només em dediquéssim a pensar en mi i en el meu benestar, no? El fet que jo em preocupi pels meus companys, "m'impliqui en les activitats de Sallent, viure el corre llengua..." doncs ami, em fa viure millor. També ens porta molts mals de cap, i portem unes ulleres gegants.. també comporta costos i comporta també, per exemple, jo el tipus de vida que porto és absolutament incompatible amb tenir un fill, osigui a mi me l'hagués pres la Generalitat si hagués tingut un fill perquè me m'hauria oblidat el nen en algun lloc o qualsevol cosa per l'estil. D'alguna manera és un estil de vida i hi ha satisfaccions que segurament no tens i renunciessis inconscientment, però n'hi ha d'algunes que si tens, jo crec que al final la motivació última és que et compensa, no és perquè guanyis diners o perquè estiguis en un lloc de prestigi ni molt menys, sinó perquè la gent de la que t'envoltes que és gent que també té aquesta actitud conscient de militar... és la gent que val la pena i llavors això és molt gratificant. T'emportes moltes hòsties, però com també ho has vist a casa, doncs es com que ja ho saps, és a dir, jo ja sé que determinades opcions polítiques doncs comporten costos i és el que he vist a casa meva.

- **Creus que el masclisme i el feminisme és el mateix però a l'inversa?**

No, no rotundament! El masclisme, és a dir, l'organització social d'occident, si parlem de l'estat espanyol o parlem d'Europa, de la civilització europea continental, que s'anomena també els països rics o el món avançat, que aquesta tipologia de noms són els que

aglutinarien la part de l'hemisferi nord excloent els països vinculats amb la "nació?" comunista tenen una estructura d'organització social judeocristiana, llavors l'organització bàsicament de la societat s'estructura a partir de la producció, la capacitat de produir béns i serveis. Llavors equipara l'home amb l'essencial productor de béns i serveis perquè és una cultura, és un sistema bàsicament capitalista que decideix que la producció de cures (cuidar els fills, gent gran, estar a casa, cuidar-se del seu entorn...) això no és un treball productiu, això s'esborra del mapa de la producció, no és té en compte i només es valora la producció a nivell econòmic. Llavors la societat s'estructura amb això, margina el treball de cures, centralitza el treball productiu i situa l'home al mig, a partir d'aquí el masclisme s'engalantona perquè té un sistema que el situa en el centre i d'aquí les actituds de manysteniment de la dona, reafirmació de que la dona s'ha de quedar en un espai domèstic, reafirmació de que el treball de cures que està sobretot en mans de les dones no són importants. I el masclisme és d'alguna manera, l'actitud engalantonada que facilita l'organització patriarcal de la societat, hi ha altres societats que s'organitzen de maneres diferents que justament situen el treball de cures al mig, el treball de cuidar la societat, d'estar pendent dels teus i també si els dels altres estan bé, si hi ha alguna persona gran que necessita ajuda i la comunitat s'organitza per cuidar-lo... Llavors, si això és el centre de l'organització social, que és l'antítesi del model nostre, la dona ocupa una altra posició que és central. I aquí, per tant, el masclisme i el feminisme no tenen lloc. Tenim actituds masclistes perquè ens hem organitzat d'una determinada manera i el feminisme doncs, que és? Doncs el feminisme és la resposta a això, però no pots dir que és el mateix, no pots equiparar-ho al masclisme. No sé si heu estudiat problemes racials per exemple, el ku-kush clan, que era una organització clandestina que es dedicava a torturar, maltractar o assassinar persones de raça negra perquè entenien que no mereixen tenir consideració de persones. Davant d'aquest moviment ultra violent i ultra perillós, hi ha persones que s'organitzen per defensar-se, hi ha un que comença a agredir i el que es defensa de l'agressió mai pot ser considerat al mateix nivell d'aquest. En alguns casos molt contundent i molt radical que, d'alguna manera denuncia tota aquesta organització social i diu: Ens hem d'organitzar d'una altra manera. Ens hem d'organitzar en un model en el que tant un treball productiu com el de cures siguin equiparables. S'ha ridiculitzar molt el feminisme perquè també forma part d'aquest àmbit. Les dones al final volen manar elles, el feminisme és igual de dolent que el masclisme però al final és el mateix. És ridícul tot això. Si aprofundim en formació dels feministes no fan aquest tipus de plantejament com el masclisme. En general és molt més profund de quina és la realitat de l'organització social, quina és la realitat productiva, i et diuen: hem de posar el treball de cures al centre,

hem de valorar el treball que fan les dones de criança, d'educació als fills, la cura de la família... i, a partir d'aquí, hem de diagnosticar tots aquells casos en el que es produeix el "masclisme?". Per què per exemple, a la universitat havent-hi un 60% de dones estudiants (hi ha més dones universitàries que homes) i a mida que vas pujant fins a les catedràtiques i els òrgans més alts de la universitat, les dones no arriben al 20%? Aquí passa alguna cosa; és que una dona no pot tirar la mateixa carrera acadèmica que un home si s'ha de fer càrrec de tot el treball de cures, no? Llavors, s'ha de diagnosticar que passa en aquesta organització social que fa que la dona no tingui els mateixos drets i posar mesures perquè no sigui així. Per tant, volem ser com els homes? No, ni ganes. El que passa és que la organització social no és justa... i això no es produeix esperant a veure si algun dia canvia, sinó que es produeix organitzant una alternativa i això és una mica el que ha organitzat el feminisme, una alternativa.

- **Que li passa pel cap quan sent la frase " les dones només serveixen per fregar"?**

Això ja no ho diu gaire gent no? Bueno, ho diu gent disminuïda intel·lectualment. A vegades es diuen com a bromes, però darrera d'una broma s'amaga una gran veritat. És a dir, hi ha perfils sobretot també d'homes d'una determinada edat molt educats en la cultura franquista d'aquest país... la cultura franquista va ser un període de la història de l'estat espanyol que carrega piles al masclisme d'una forma brutal. I si que hi ha homes d'aquesta tradició franquista que són capaços de dir-te aquestes coses i altres barbaritats. És tot un paquet d'actitud reprovable i miserable, és el Torrente no? Això és el Torrente. Una escenificació d'espanyol miserable, sé que ens fa riure, però és així. Jo crec que això és majoritari, la cosa és que hi hagi " sense arribar a dir això les dones només serveixen per fregar que això no tu diria gaire gent és més subtil i jo no dic que les dones només serveixin per fregar però en el dia a dia de les llars d'homes que freguin n'hi ha pocs. Potser no t'ho diran, és més delicat, més singular.. el masclisme en el repartiment del treball domèstic és absolutament desigual. A vegades ja no és tant l'afirmació conscient, això s'ha polit una mica, sinó l'anàlisi concret de la realitat del dia a dia. Quantes dones són catedràtiques a la universitat, quantes dones tenen llocs de responsabilitat, quants nens es fan el llit a casa seva en comparació a les seves germanes que si que se'ls comencen a fer des de molt petites i als nens en canvi, se'ls disculpa una mica més.. O per exemple les samarretes de nens petits que acaba de treure Zara, era una samarreta en blau cel que posava: jo vull ser intel·ligent com el meu pare. I la samarreta rosa que

posava: jo vull ser igual de guapa que la meva mare. Això.. el corrent del feminisme et diria: Això ha d'estar prohibit, ja no hauria ni d'aparèixer, això no ha d'existir. I no han d'existir determinats anuncis de televisió per Nadal quan comença la campanya de joguines i la nena juga amb la "barbie" i el nen amb els cotxes. Jo estic convençuda de que això s'hauria de canviar. Aquesta setmana s'ha aprovat una llei al parlament que és la llei contra la homofobia, desfobia, transfobia etc. Que d'alguna manera permetrà és que els centres educatius que és un lloc clau on moltes actituds es comencen a posar en escena i es podrà intervenir quan per exemple un nen li digui a un altre "maricon de mierda" és un altre àmbit. És l'àmbit de l'alliberament sexual però també va lligat perquè podríem arribar a parlar de les lesbianes que són doblement reprimides, dintre l'àmbit de les llibertats sexuals ho passen pitjor les lesbianes que els gays. Perquè? Doncs perquè doble opressió, el fet de tenir actitud sexual diferent a la que se suposa que és la normalitzada. Doncs aquestes coses, que hi hagi una llei amb un tutor del centre educatiu que pugui operar des de una llei autonòmica perquè un nen li hagi dit a un altre "maricon de mierda" jo crec que això són avanços. I per exemple el que serien també avanços seria que aquestes samarretes no es poguessin ni posar a l'aparador d'una botiga.

- **Podries fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creus que està millor o pitjor que abans?**

Depèn de quan és abans i depèn de que entenem per millor o pitjor. És a dir, per exemple, en l'època de la república del 1931 fins que Franco va guanyar la guerra va ser una època de molts progressos per la dona. Va ser una època on Federica Montseny va ser ministre, també és va legislar a favor de l'avortament, una llei molt avançada i molt progressista. L'avortament és un altre dels grans àmbits d'alliberament de la dona, la presa de decisió en relació a la maternitat. Per tant a la república s'estava construint una societat que comparativament seria molt més avançada que la que tenim ara. Llavors si em dius; estem millor ara que a la república? No. Però estem millor ara que durant el franquisme? Sí. Durant el franquisme les dones per exemple no es podien divorciar, és més, comencem a tenir la llei de divorci al 1885. Vosaltres us imagineu com seria? Si decideixes que ja no vols viure amb aquell senyor, doncs prohibit divorciar-se. En canvi l'home sí, l'home quan volgués eh! La dona no, però es que la dona no podia fer-se un passaport sense l'autorització del seu marit o del seu pare, treure diners del banc, firmar la nòmina... per tant estem millor que en aquest panorama? Sí, evidentment. Però bueno, es tracta de veure d'alguna manera on voldríem arribar. Aleshores tu mires el camí

recorregut comparativament a l'etapa del franquisme i penses que hem recorregut un bon camí. Però hem de mirar on volem arribar i tot el que ens queda. Llavors per mi no és tant si estem millor ara que abans, perquè aquest abans depèn i depèn per exemple si parles d'una dona amb més o menys possibilitats perquè té més recursos, és més complexa. L'ara i abans és una comparació difícil, però, en tot cas, a mi si em demanes si ens queda molt per arribar a on volem arribar et diria que no hem arribat ni a la meitat del camí, falta bastant. Però hem fet un camí i això ja és important.

- **Quines creus que són les principals causes de la desigualtat?**

El que deia abans, és viure una organització social patriarcal que situa en el centre a l'home i a la centralització del treball social al treball productiu a nivell econòmic. És una doctrina o una corrent d'anàlisi marxista, es una determinada manera d'analitzar una mica la realitat, no vol dir que sigui la única.. però molta corrent feminista fa aquest tipus d'anàlisi de situar el sistema econòmic, creure que és el sistema econòmic el que acaba ordenant la societat. Quan tu analitzes quin sistema econòmic tens, creus que situa el treball productiu en el centre i aquí dones l'explicació de perquè creus que està situat al centre l'home i en les marginalitats a la dona. I una causa que per nosaltres som feministes de doctrina marxista seria aquesta; un sistema econòmic capitalista que situa al centre de l'organització social l'home perquè és qui fa el treball productiu.

- **Què creus que s'ha de fer perquè hi hagi igualtat de gènere?**

Canviar el sistema econòmic, el capitalisme és un sistema salvatge ja no només en clau de gènere, que decideix fer cura dels fills o de la gent gran que es creu que no te cap valor i en canvi treballar en una oficina de la caixa en té molt, això per mi és totalment pervers. El capitalisme és un sistema pervers perquè fa que es morin milions de nens de gana en el món, o perquè tenen un simple encostipat que aquí amb una petita medicació se'ns cura, i en altres llocs del món moren. També és un sistema que fa que sigui el tercer negoci principal del món el tràfic de dones, ser esclava sexual.. un sistema econòmic que genera un salvatgisme que em sembla una urgència plantejar-se fer un sistema millor. Qui hi hagi persones, que siguin més riques que tot un país, que qualsevol país del continent Africà, que n'hi ha molts, que sigui més pobre que Bill Gates... això és pervers. El que s'ha de fer, és fer un canvi del sistema econòmic.

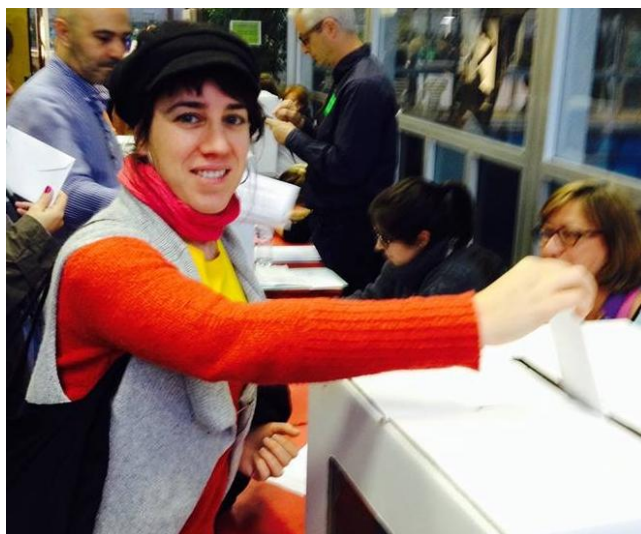
- **Hi ha alguna cosa que no haguem preguntat i ens vulguis fer saber?**

Doncs que prengueu consciència, perquè un dels elements que jo crec que preocupen ara és l'àmbit de l'adolescència, que s'estan produint unes actituds que a l'època de la nostra adolescència no existien. Llavors preocupa que a grans trets podem pensar que determinades coses dels adolescents d'avui en dia, les noies recuperen unes formes de vestir, que em sembla perfecte que les noies es vesteixin com vulguin, evidentment no critico la forma com vesteixen sinó la figura que en fan els nois de tenir un objecte sexual. No culpabilitzo que les nenes es vesteixin així i que ensenyin el que vulguin, sinó com ho veuen els nois. I actituds de parelles de 15, 16 o 18 anys rollo: "com és que vas ensenyant i vestida així, com és que has parlat amb aquest mentre jo no hi era..." això... preocupa. Està molt bé que la gent de la vostre edat vagi identificant aquestes coses i lo desitjable seria que se'ns encengués una alarma cada vegada que passin coses d'aquestes i que no ens hi acostuméssim

Glòria Casas Vila

DADES BIOGRÀFIQUES⁵

Nascuda a Barcelona (1984). Llicenciada en Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) (2006), va fer un Erasmus a la Universitat Lumière-Lyon II (Lyon, 2005) i un Màster en Politiques Socials i Gènere per la Université Toulouse-Le Mirail (2007). Ha viscut també a Mèxic (2008), on va treballar en l'associació pels drets de les dones Cidhal, defensant la despenalització de

l'avortament i els drets sexuals i reproductius de les dones. Va treballar durant tres anys com investigadora del Centre Antígona, grup de recerca sobre les dones i el Dret a la Universitat Autònoma de Barcelona (2008-2011). Des de fa tres anys realitza la seva tesi doctoral en el Laboratori de Sociologia (LABSO) de la Universitat de Lausanne (Suïssa) sobre la problemàtica de les violències masclistes a Catalunya. Continua activa en el moviment feminista català (Ca la Dona, Plataforma pel dret a No ser prostituïdes). A Suïssa, és activa en el grup de Lausanne "Feminista!" i és delegada al Sindicat de Serveis Públics (SSP).

---

⁵ Cedït per la pròpia entrevistada.

- **Sabem que va dur a terme una xerrada sobre el feminisme, és un tema relacionat amb els seus estudis o simplement li interessa el tema?**

Abans de començar els estudis universitaris, ja tenia moltes inquietuds respecte les desigualtats entre els homes i les dones en la nostra societat. Segurament des de l'adolescència vaig agafar consciència de les injustícies que patim les dones i de la dominació masculina molt persistent en la nostra societat. Vaig començar a fer activisme a partir dels 18 anys, primer en grups "antiglobalització" i d'esquerra radical i mica en mica vaig començar a interessar-me més en les problemàtiques i les lluites feministes, on he acabat concentrant les meves "energies" activistes.

També he treballat sobre el feminisme de manera teòrica. Després de fer algunes assignatures amb perspectiva de gènere quan cursava els estudis de Sociologia a la UAB (i durant l'Erasmus que vaig fer a Lyon, el 2004-2005); vaig decidir fer un màster sobre "polítiques socials i gènere" a la universitat de Toulouse, aquest any va ser l'aprofundiment més gran sobre les teories feministes i l'anàlisi profund de la nostra societat des de la perspectiva de gènere. Actualment continuo treballant fent la tesi doctoral a la Universitat de Lausanne (Suïssa) sobre el problema de les violències masclistes al nostre país. Dono classes de sociologia, d'introducció a la teoria feminista i de les teories que s'interessen a la manera com les desigualtats entre homes i dones s'entrecreuen amb altres desigualtats (de classe social, de "raça"). És el què ja deia la nostra poeta Maria Mercè Marçal, "sóc dona, de classe treballadora i nació oprimida". Com es conjuguen aquestes tres posicions dominades a la vegada?

Per mi, el feminisme és pràctica (lluita) i teoria. Cal analitzar i comprendre el món però sobretot cal canviar-lo! Jo crec que sols les dones organitzades (amb la solidaritat d'alguns homes que estan disposats a perdre privilegis) podran canviar això.

- **Quines van ser les motivacions que la van fer interessar-se amb aquest tema?**

Vaig prendre consciència del problema a casa, veient les desigualtats entre homes i dones en la meua família, principalment en la no repartició del treball domèstic (com els homes –el meu pare, germà- no feien quasi res quan s'organitzaven dinars familiars per exemple).

Mica en mica em vaig adonar que les dones tenim una posició subalterna, que sovint se'ns considera com objectes sexuals, que estem en un segon pla en molts àmbits (en el poder polític, econòmic, en el món de la cultura,... o en llocs progressistes com les assemblees, els grups polítics d'esquerreres... on els "líders" sempre són homes, que decideixen "l'agenda" i les prioritats...). El fet de treballar sobre les violències masclistes (hi treballo des del màster a Toulouse, que vaig fer el 2006-2007), m'ha conscienciat encara més de la nostra situació d'opressió... i de la necessitat de canviar-la!

- **En algun moment de la seva vida s'ha sentit discriminada pel fet de ser dona en l'àmbit laboral o en qualsevol altre factor?**

Evidentment. Ja de petita, quan la meva mare em demanava més ajuda a mi que al meu germà, tot i que ella pensa que ens ha donat una educació igualitària. En un món construït sobre la diferència –i la desigualtat- l'educació de nens i nenes mai és igualitària! Està travessada per estereotips sexistes.

També recordo que de petita m'agradaven molt les matemàtiques, però no sé a quin moment les vaig abandonar i vaig perdre l'interès. Sabem (a través de les recerques sociològiques) que els professors/es no incentiven de la mateixa manera nois i noies respecte la seva orientació professional: una noia que vol fer estudis més "atípics" (matemàtiques, informàtica, enginyeria, etc) no se l'encoratja de la mateixa manera que un noi; encara avui les noies estan més orientades a fer professions o estudis feminitzats (infermeria, magisteri, etc). He patit violències masclistes al carrer, com la majoria de dones al nostre país. He hagut de suportar "bromes" i acudits sexistes, com la majoria de dones patim. No sóc mare, doncs no conec la gran discriminació que pateixen les mares al mercat laboral.

- **Creu que el feminisme i el masclisme és el mateix però a l'inversa? Per què?**

Gens ni mica, de cap manera!! Això és el gran error de comprensió sobre què és el feminisme!! El feminisme és la lluita per la igualtat mentre que el masclisme és el manteniment de la dominació dels homes sobre les dones, doncs de la injustícia. No tenen res a veure! El feminisme es el moviment que més ha fet i més fa per a lluitar contra les desigualtats i injustícies que patim les dones pel fet de ser dones. Contra els privilegis masculins i a favor de la igualtat. A mi m'agrada una frase de Mary Wollstonecraft, filòsofa i escriptora anglesa del segle XVIII; autora del famós llibre

“Vindicació dels Drets de la Dona” (1972) (i entre d’altres, mare de Mary Shelley, autora de Frankenstein):

"Jo no desitjo que les dones tinguin poder sobre els homes, sinó sobre elles mateixes".

Però aquest tipus de frase (feminisme i masclisme és el mateix) són molt corrents, malauradament, perquè el feminisme ha gaudit de molt mala premsa des del principi, els homes (que tenen el poder mediàtic) s’han esforçat a deslegitimar el feminisme, dient que les feministes som “lletges, lesbianes, anti-homes” i altres bajanades.

Hi ha molts tipus de feminismes (liberal, radical, de la diferència, postmodern...); però podem dir que el feminisme és un humanisme, vol una societat justa per a homes i dones, però per a aconseguir-ho els homes hauran de perdre certs privilegis, en el mercat laboral (on guanyen més pel mateix sou, tenen les millors places), en el món econòmic i polític (on acaparen la majoria de places de poder), en el món cultural, a casa (fan molt menys treball domèstic que les dones).

El feminisme, que ha aconseguit grans avanços per tota la humanitat i evidentment sobretot per a les dones (penseu que sense el feminisme, no podríeu votar, ni fer estudis, encara menys anar a la universitat, patir una violació sense poder-ho denunciar perquè no era un delictes (de fet, no poder denunciar cap tipus de violència masclista), no poder obrir un compte al banc sense el permís del marit, no poder-se divorciar! Viure com esposa-mare, sense cap horitzó més que la cura de fills i vells... no poder regular la procreació perquè els mètodes anticonceptius o la interrupció voluntària de l’embaràs eren penalitzats... en fi, una llista molt llarga de discriminacions que continuen existint, malauradament, a molts països del món). La lluita feminista continua sent actual, perquè malgrat els avanços, que mai són totals, encara queda molt per a fer!! Les dones continuem discriminades al mercat laboral, fent les pitjors feines, amb un sou 30% inferior als homes, patit assetjament sexual... les violències són omnipresents (segons l’Enquesta de Violència masclista a Catalunya, un 25% de les dones residents a Catalunya han patit algun tipus de violència masclista greu al llarg de la seva vida!). La prostitució segueix sent un privilegi masculí (el fet de poder comprar un altre ésser humà, imposar una relació sexual a través dels diners...). les dones som tractades com objectes sexuals, deshumanitzades, als mitjans de comunicació i la publicitat...

La majoria de les persones, homes i dones, actualment, si els hi preguntes et diran: “oh no, jo no sóc feminista eh?” com si fos una cosa dolenta! És una paraula molt molt desprestigiada quan en realitat s’hauria de donar gràcies a totes les dones valentes feministes que van lluitar abans que nosaltres per a fer un món millor, més just i igualitari.

És el què algunes autores anomenen com el síndrome de “jo no sóc feminista però...” i després la persona s’adhereix completament a tots els valors i conquestes feministes. Com diu Jessica Valenti:⁶

“Hem perdut, crec, la memòria col·lectiva de la vida abans del feminisme. Dels cops casuals. De la violació casual. De les paraules discriminatòries i ofensives. De l’avortament per ganxo. D’anar a l’escola per a trobar un home. De rebre un salari i necessitar el permís del marit. D’agafar tot el teu esperit, tots els teus somnis, tota la teva ambició, aspiracions i creativitat i matxucar-los fins que càpiguen en l’espai de la talla d’una cassola. “No sóc feminista però...” és un FRAU. És deshonest intel·lectualment. És una bufetada a les feministes que van preparar la taula en la qual les dones joves d’avui en dia mengen”.

En el mateix sentit, com diu la June Fernández, en un article sobre el 8 de març d’aquest any que es titula “Hoy tampoco van a reconocer a las feministas?”, que em sembla interessant respecte aquesta simetria que sovint es fa entre el feminisme i el masclisme i sobre la censura de la paraula feminista:

¿Habrán personas negras que digan “yo no soy ni racista ni antirracista”? El feminismo ha enfrentado tal demonización que no sólo cuenta con escaso reconocimiento y apoyo social en general, sino que incluso he asistido a infinidad

---

⁶ Jessica Valenti, la autora de “Full Frontal Feminism: A Young Woman’s Guide to Why Feminism Matters”

de jornadas y congresos sobre "género" en los que no se ha empleado ni una vez la palabra "feminismo". Preferían de hablar de "teoría de género", como si esta no hubiera sido desarrollada por las pensadoras feministas, o de "lucha por la igualdad de género", como si esta lucha no la protagonizasen las activistas feministas.

• **Què li passa pel cap quan sent la frase “Les dones només serveixen per fregar”?**

És una frase misògina (d’odi cap a les dones) i molt arcaica. Avui en dia el masclisme s’expressa de manera més subtil, una frase d’aquest tipus suscita rebuig social, perquè la lluita feminista ha aconseguit deslegitimar parcialment l’imaginari patriarcal. Però avui en dia, dir per exemple “les dones saben ocupar-se millor dels bebès, és la seva naturalesa (el suposat “instint matern”...) o bé “les dones escullen / volen ocupar-se dels fills/es, més que els homes, ho saben fer millor”... no susciten el mateix rebuig, i en el fons aquestes frases expressen el mateix que la vostra frase, que les dones som millors en el món domèstic, que és millor que ens quedem cantonades a la llar. La base econòmica del sistema patriarcal és precisament aquesta divisió sexual del treball (les dones a la llar treballant però sense cobrar, els homes en el món “productiu”, aportant un sou de “cap de família”). Des dels anys 1965 a l’Estat espanyol, però, les dones hem entrat massivament al món laboral, però de manera discriminada i sense deixar de banda el treball domèstic. Es el què s’anomena “la doble jornada”: les dones treballem el doble que els homes, però cobrem la meitat.

• **Quins creu que són els problemes principals que tenen les dones en la vida quotidiana, pel fet de ser dones?**

- a) **Discriminació tan social, com cultural o política.**
- b) **Problemes de violència de gènere.**
- c) **Conciliació de la vida familiar.**
- d) **Altres.**

Tots aquests són problemes principals. Cal destacar que les desigualtats i discriminacions són la base per la violència de gènere, hi ha una connexió, un contínuum entre les desigualtats i la violència masclista. La discriminació laboral afecta a totes les dones treballadores, la violència masclista afecta a totes les dones, independentment de la seva classe social (siguin riques o pobres, amb estudis o sense, siguin immigrades o “autòctones”, etc). Les dones que tenen el projecte de ser mares (la majoria de les dones, perquè la pressió per ser mare és molt forta, i des de petites se’ns educa en el rol

maternal) pateixen molts problemes de la (mal anomenada) conciliació. Jo destacaria també com a problemes greus: la prostitució, que en el nostre país està cada vegada més “normalitzada” (amb tot el problema de la “trata”, el tràfic d’esclaves sexuals, veure el llibre de Lydia Cacho “Esclavas del poder”). No es pot construir una educació sexual en la igualtat si els homes “van de putes” i compren dones d’aquesta manera. I també la cultura de la pornografia, que dona una imatge molt degradada de la dona (com objecte sexual, se’ns deshumanitza; veure els treballs de la sociòloga Gail Dines).

La perspectiva feminista ho toca TOT, permet qüestionar-nos-ho tot, perquè les desigualtats de gènere (l’opressió de les dones) és transversal a tots els àmbits de la vida: des de l’economia, la família, l’educació, la sexualitat, la política, els mitjans de desinformació, etc. Això no vol dir que sempre hi hagi una única resposta, la perspectiva feminista cal creuar-la amb altres perspectives crítiques. Com que l’opressió de la meitat de la humanitat es manifesta en tots els àmbits de la vida, el feminisme és una lluita estructural. El moviment feminista es caracteritza per a fer una politització de l’esfera privada, del sexe i la sexualitat, de l’amor. Toca coses molt profundes de la nostra organització social, de la nostra cultura.

- **Referent a la/les resposta/es marcada/es, a què creu que és degut?**

- **Podria fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creu que està millor o pitjor que abans? Per què?**

En el nostre país, hem fet grans avanços si comparem la situació de 40 anys de dictadura feixista basada en la negació total dels drets i llibertats de les dones. Però els drets de les dones sempre són conquestes parcials i fràgils, res no garanteix que un dret serà assolit per sempre (veure per exemple el gran retrocés que pretenia fer Gallardón amb la llei de l’avortament). Encara hi ha molt camí per fer, per tenir una vida lliure de violències masclistes, on no siguem discriminades laboralment, on es reparteixi el treball de cura d’infants i gent gran (jo estic molt a favor d’aquesta campanya a favor de permisos de paternitat obligatoris, iguals i intransferibles: <http://www.igualeseintransferibles.org/>)

- **Què creu que pot passar en un futur pel que fa la situació de la dona?**

La cosa no pinta bé amb la crisi, sabem que la “crisi” (més ben dit les retallades en polítiques socials de benestar, en educació, en salut, etc; les polítiques d’austeritat) afecten més a les dones, per la pròpia situació subordinada.

El 22 d’octubre, col·lectius feministes organitzen a Catalunya una “vaga de dones”; és evident, que si les dones deixem de fer tot el treball domèstic, de cura (d’infants, de gent gran), el sistema s’enfonsaria.

<http://vagadetotes.wordpress.com/>

- **Quines creu que són les principals causes de la desigualtat?**

La divisió sexual del treball.

L’apropiació de la capacitat de reproducció, la sexualitat de les dones.

- **Què creu que s’haurà de fer per què hi hagi igualtat de gènere?**

Avançar en la lluita, aprofundir els drets adquirits, posar-los en pràctica.

Hi ha millores a fer en tots els àmbits: cal que a les guarderies i escoles es transmeti una educació igualitària i no sexista, sense prejudicis (“co-educació” en diem); mesures d’acció positiva per les dones (en el món polític i econòmic); mesures de sanció contra les empreses que discriminen; una millora generalitzada del tractament judicial de la violència masclista (els jutges encara avui tracten molt malament les dones que denuncien). En l’àmbit mèdic, cal formació i mesures contra la “violència obstètrica”, com es maltracten les dones embarassades i durant el part⁷; el fet que la majoria de persones que prenen antidepressius i ansiolítics són dones –els metges interpreten la seva situació opressiva de desigualtat no en termes de situació social sinó de salut mental, etc.

I una llista llarga de mesures a curt termini, que són completament aplicables si la gent té consciència de gènere. Jo crec també que cal un canvi radical i revolucionari, perquè el Patriarcat és un sistema, cal canviar aquest sistema.

---

⁷ <http://blogs.elpais.com/mamas-papas/2012/11/contra-violencia-obstetrica-hacia-mujer.html>

- **Podria expressar-nos la seva opinió sobre aquest tema?**

Veure totes les preguntes anteriors.

- **Hi ha alguna cosa que no haguem preguntat i de la qual li agradaria donar-nos la seva opinió?**

Us passo aquesta entrevista que vaig fer pel diari Público!

<http://www.caladona.org/termomix/archives/2867>

Cristina Vilardebó Abella

DADES BIOGRÀFIQUES⁸

Formació i activitat professional:

Llicenciada en Administració i Direcció d'Empreses per la Universitat de Barcelona a l'any 1996. A l'any 1998, començo la meua etapa a "la Caixa" i fins a dia d'avui. Tota una carrera de fons que m'ha portat fins on estic ara. I molt orgullosa de formar part d'una empresa que valora per sobre de tot les capacitats i el tarannà de les persones, independentment de ser home o dona.

---

⁸ Cedït per la pròpia entrevistada.

- **Des de quan treballes a la Caixa?**

Treballo a "la Caixa des del mes de maig de l'any 1998.

- **Vas tenir alguna dificultat per arribar on estàs? Et van posar algun obstacle o inconvenient?**

Va ser un any en el que vàrem entrar una promoció de joves amb moltes ganes i amb molta il·lusió. Feia temps que no entrava gent nova a l'Entitat i per tant, era una oportunitat perfecta per poder desenvolupar una carrera professional exitosa. Era una època en la qual hi havia espai i feina per tots i per tant, amb empena i sacrifici, podíem i de fet així s'ha demostrat, arribar a ocupar càrrecs importants. La dificultat per arribar on estic, sóc directora d'una oficina de Barcelona província, ha estat l'habitual en qualsevol ascens dins d'una empresa. Hores de dedicació, entrega, vocació, passió, renunciar a vegades a fer altres coses però sabent que l'esforç valia absolutament la pena. He tingut la gran sort de comptar amb caps molt justos, que sempre han valorat la feina de la dona amb igualtat envers la dels companys masculins. Per tant, tret de les dificultats habituals per qualsevol persona, el fet de ser dona, no ha estat cap obstacle per arribar on sóc.

- **Has hagut de renunciar a alguna cosa?**

Em puc sentir molt afortunada per tenir i gaudir de la feina que faig i sobretot de L'Empresa on treballo. Per això sempre he pensat que les renúncies per alguna cosa que vols són part del camí cap a l'èxit. No obstant, si hagués de destacar alguna cosa, seria la part de temps que he deixat d'estar amb els meus fills. Va coincidir un període d'ascens a la feina amb la criança dels meus dos fills i moltes vegades no podia estar a tot arreu alhora! Però, com tots els pares i mares del món, ho he intentat compensar sempre amb qualitat i amb habilitat.

- **Algun cop t'has sentit discriminada o menys valorada que companys del sexe oposat?**

Mai. En el meu cas, mai. La Caixa sempre ha sigut justa i treballa fermament per la igualtat de les persones en tots els sentits.

- **Podries dir quants homes i quantes dones hi ha a la Caixa?**

Exactament no us ho puc dir, però hi ha molta igualtat. Cada vegada més dones ocupen alts càrrecs directius i de responsabilitat. Crec que ben aviat aconseguirem la paritat.

- **Quines van ser les teves motivacions que et van fer introduir en el sector bancari?**

La meva família sempre ha estat client de "la Caixa". Ningú de casa havia treballat a l'Entitat però formava part de nosaltres. Sempre ens han ajudat a resoldre les nostres necessitats financeres. Ja de ben petitona, recordo acompanyar als Pares a veure el Director de l'oficina, que en aquella època era tan important com l'Alcalde del poble...! Jajaja! Quins temps aquells! Sempre em va atraure aquella vocació d'ajudar als altres i a més, la part financera ho feia molt més atractiu. Així que ja de ben jove, tenia clar que volia treballar en una entitat financera, però havia de ser "la Caixa". La que per a mi era i és el Referent.

- **Creus que el masclisme i el feminisme és el mateix però a l'inversa? Per què?**

No, no és el mateix. El masclisme es basa en la superioritat de l'home, en canvi el feminisme es basa en la IGUALTAT. En tots els sentits. El feminisme busca equiparar homes i dones en els seus drets i obligacions, tenint molt present que ni homes ni dones som iguals comparativament ni tampoc entre nosaltres mateixos. Aquests dos conceptes no són el mateix, ja que les dones no volem ser millors ni creiem que som millors que els homes, simplement, i en aquesta simplicitat moltes vegades radica la complexitat, volem que cadascú, homes i dones, a nivell individual, sigui tractat IGUAL que la resta i amb les mateixes oportunitats.

- **Podries fer-nos un balanç de la situació actual de la dona? Creus que està pitjor o millor que abans?**

Les dones han recorregut un llarg camí per arribar on estem ara. I nosaltres recollim aquests fruits. Cert és que encara queda molt a fer, encara hi ha molt masclisme i poca igualtat, però s'ha avançat molt i les dones hem demostrat amb la nostra capacitat que el masclisme s'ha d'erradicar. Fixes-vos en la quantitat de dones que hi ha a les empreses,

als seus consells d'administració, a la política, al capdavant dels sectors importants d'un país. Moltes. Però encara en falten més...

- **Què creus que pot passar en un futur pel que fa la situació de la dona?**

Només podem anar a millor. La dona ha demostrat la seva vàlua, ja que per desgràcia, ha hagut de lluitar contra aquest masclisme a base de ser absolutament eficient i arribar a tot arreu. La dona està més acostumada a gestionar més inputs alhora i això és una avantatge important.

- **Quines creus que són les principals causes de la desigualtat?**

Les causes de la desigualtat de gènere són històriques i tots les coneixem (bàsicament la creença que la dona era un ser inferior a l'home i per tant el tracte havia de ser diferent). I són contra les que hem lluitat i seguirem lluitant. Però no anem tan enrere... Fixeu-vos-hi que són moltes les desigualtats que tenen lloc des de l'inici de la vida d'una persona... El tracte diferent des de ben petits, sigui nen o nena, de la forma de vestir, la contribució a casa, els esports, les joguines, inclús les feines que podem desenvolupar... Oi que sempre hi ha hagut "feines d'homes" i "feines de dones"? Tot això ara ja és i serà diferent gràcies al canvi absolut de mentalitat de les generacions que hi som i que vénen.

- **Què creus que s'haurà de fer per què hi hagi igualtat de gènere?**

Tots i cadascú de nosaltres hem de creure en la igualtat de gènere. Quan el masclisme desaparegui de tots els àmbits (social, familiar, polític,...) s'arribarà a aquesta igualtat desitjada. La feina està a les nostres mans i en el fet de forjar en el nucli familiar aquesta equiparació entre homes i dones. Les futures generacions viuran aquesta igualtat com a una situació normal ja que la feina feta fins ara donarà els seus fruits. S'ha d'inculcar en l'àmbit familiar des del naixement.

- **Què et passa pel cap quan sents la frase "Les dones només serveixen per fregar"?**

Incultura i desconeixement absolut per part del que la diu. Ni tan sols ràbia, ja que qui diu això "no pot servir per gaire cosa", no?

- **Podries expressar-nos la teva opinió sobre aquest tema?**

Crec fermament en la fortalesa, capacitat i eficiència de la dona. Homes i dones som molt diferents, com a grups i com a individualitats. Però som absolutament iguals en drets, obligacions i oportunitats. Al igual que una dona és diferent a una altra i el mateix en un home, també les dones som diferents als homes i a l'inversa. En les diferències està la riquesa de la gent. Tots som capaços de desenvolupar-nos i cadascú ha de trobar la millor forma de fer-ho independentment del gènere. La dona, ha fet, està fent i farà una gran aportació a la societat en tots els àmbits que no pot ser menyspreada perquè té un gran valor. Tots junts sumem i multipliquem.

- **Hi ha alguna cosa que no t'haguem demanat i que ens vulguis fer saber?**

Sí. M'hagués encantat conèixer-vos i fer aquesta entrevista amb vosaltres. Intueixo darrera d'aquestes preguntes a dues dones que formen part de les que volem canviar el món. Segur que amb gent com vosaltres, el tema que avui ens preocupa i ocupa deixar de fer-ho aviat. Gràcies per deixar-me compartir aquesta estona amb vosaltres. Pel que necessiteu, aquí em teniu. Fins molt aviat i força!

Lidia Falcón O'Neill

DADES BIOGRÀFIQUES⁹

Es licenciada en Derecho, en Arte Dramático y Periodismo y doctora en Filosofía. Es fundadora de la revista “Vindicación Feminista”, y de la revista feminista “Poder y Libertad”, que actualmente dirige. Fundadora y presidente del Club Vindicación, de Vindicación Feminista publicaciones, del Partido Feminista de España, de la Confederación de Organizaciones Feministas y de los Tribunales de Crímenes contra la Mujer. Su larga militancia en el feminismo y su asistencia a la Ferias del Libro Feminista y a los principales foros internacionales de Bruselas, Londres, Nairobi y Beijín la han convertido en la líder más internacionalmente conocida del feminismo español. Ha publicado 39 libros. En el terreno del ensayo encontramos las obras fundamentales del feminismo: “Mujer y Sociedad”, “Cartas a una idiota española”, “La Razón Feminista” Tomos I y II, “Violencia contra la mujer”, “Mujer y Poder Político”, “Los Nuevos Mitos del Feminismo” y “Los Nuevos Machismos”, que han sido traducidas a varios idiomas. Su obra autobiográfica comprende los títulos: “Los hijos de los vencidos”, “En el Infierno”, “Viernes y 13 en la calle del Correo”, “Memorias Políticas” y “La vida arrebatada”. Asimismo, tiene una extensa obra teatral y narrativa. Entre las novelas destacan las siguientes: “Es largo esperar callado”, “El juego de la piel”, “Rupturas”, “Camino sin retorno”, “Postmodernos”, “Clara”, “Al fin estaba sola”, “Una mujer de nuestro tiempo”, y la última publicada “Ejecución Sumaria”.

---

⁹ Extret del portal web de l'entrevistada, Lidia Falcón O'Neill.
http://www.lidiafalcon.com/?page_id=9

- **¿Que la llevó a encaminar su vida entorno al feminismo?**

Mira, yo soy hija de personas que estuvieron luchando siempre por el socialismo, mi padre era comunista, mi madre también, mi tía, mi abuela era anarquista, eran escritores, eran intelectuales, liberales y antifranquistas. Entonces yo me crié en esta familia. No es que me llevaran sino que ya nací en un ambiente donde me enseñaron lo que era la lucha antifranquista y lo que era el feminismo y así desde niña, yo oí en mi casa, siempre, lo que había que defender y por lo que había que luchar.

- **¿Encontró en la escritura y el periodismo una forma de expresar sus sentimientos acerca de este tema?**

Bueno, claro, naturalmente. La escritura es una de las manifestaciones más importantes, quizá la más importante porque deriva de la palabra de expresar sentimientos, emociones y de denunciar las injusticias. En realidad el escritor, yo siempre lo he repetido, que no tienen una literatura comprometida como se dice, en realidad está comprometido con la derecha y con la reacción, ¿no? Si tu escribes cosas sin importancia en momentos de tanta crisis, de tantas luchas, con tanta gente que esta sufriendo.. pues estas, en realidad, siendo complice de los explotadores. La escritura es una de las armas mas eficaces de lucha por el progreso.

- **¿Podría hacerme una breve resumen de su opinión sobre el feminismo?**

El feminismo es el ultimo de los movimientos sociales de liberación llegados a la escena social en los últimos siglos y es fundamental porque asume la lucha de las mujeres, es decir, del 50% de la humanidad que no habían incorporado ni el movimiento anarquista, ni el socialista ni el comunista. Es por tanto, la depuración más importante de las demandas de la gente, de las personas, porque si no tenemos en cuenta las mujeres estamos mutilando la sociedad. El feminismo es un movimiento político, es un movimiento social,

es un programa político y es una filosofía ideológica de vida, de lucha, de convivencia con el hombre y de avance, porque tiene como sus metas acabar con todas las explotaciones: las de clase, las de raza y las de sexo.

- ¿y sobre el machismo?

El machismo es la opresión de la mujer en su forma mas extrema. Los machistas son los que matan mujeres y las apalean; quieren que ni salgan a la calle, ni trabajen, ni estudien, ni puedan convivir en paz en la sociedad.

- A lo largo de su vida, ¿se ha sentido impedida por el hecho de ser mujer en algún aspecto?

Siempre, y eso todas, la que diga lo contrario miente. Des de niña cuando me agredían los chicos en el colegio; después en la universidad no me dejaron ser ayudante de cátedra, en aquellos años, por ser mujer; no conseguí un trabajo que yo buscaba, era abogada, y pretendía ser agente de aduanas, estar en una empresa de aduanas muy importante de Barcelona y me dijeron que no porque era mujer, etcétera, etcétera. Y además, agredida sexualmente: tanto en la calle, como en el metro, como en el autobús, como en cualquier parte. Y acosada sexualmente por compañeros del trabajo, por jefes y por profesores; pero esto les pasa a todas las mujeres y la que diga lo contrario miente, o no se ha enterado claro. Si considera que que le metan mano en el metro no es una agresión, o que la miren de determinada manera, o que le digan cosas procaces, o que cuando va a una oposición resulta que le dan el trabajo al compañero que sabe menos que ella; todo esto son las agresiones que sufren las mujeres cotidianamente.

- **Por lo tanto, ¿cree que muchas mujeres quizá no se dan cuenta de estas agresiones?**

Claro, claro, lo que pasa es que el ser explotado, el ser víctima, no significa ser consciente de ello. La desgraciada prueba es que muchos pobres y campesinos sin tierras y obreros votan a la derecha que son sus explotadores; como muchas mujeres, también, opinan en contra de otras mujeres y apoyan a los hombres. Pero ahí esta, precisamente, la raíz de la situación: la mujer es una clase explotada y, por lo tanto, es objeto de toda clase de agresiones y opresiones por parte de los hombres.

- **¿Cuál sería la peor situación que ha vivido condicionada por el hecho de ser mujer?**

Yo he vivido la situación más extrema cuando me detuvieron, el año 74, y me condujeron a la Dirección General de Seguridad en Madrid y allí me torturaron durante nueve días. Esa es la más extrema que he vivido. No puedo decir exactamente que fuera por ser mujer porque me habían involucrado en un atentado de ETA, pero si que cuando me apaleaban, porque me colgaron de los brazos y me daban puñetazos en la barriga, y me decían: “ya no parirás más”, ahí hay una agresión sexista clarísima, ¿no? A otros hombres, naturalmente, también los torturaron y esa es una terrible experiencia que hemos vivido los luchadores antifranquistas durante toda la dictadura, pero en esa manera en la que lo hacían y como me miraban y lo que me planteaban, era por ser mujer. A otras compañeras las violaron.

- **¿Como cree que será la situación de la mujer en la sociedad del futuro?**

Me gustaría creer que sería mejor, me gustaría pensar que habríamos alcanzado la igualdad con los hombres y que además habrían acabado las explotaciones y las diferencias de riqueza, etcétera. Pero no estoy tan segura eh, desde luego, si las mujeres

no se espabilan y no se organizan en el feminismo, y no muestran una actitud directa y fuerte para acabar con esta situación, no veo que avancemos mucho.

- Es decir, si no se muestra un cambio, no cree que mejore la situación, ¿no?

Claro, ¿como vamos a avanzar? Crees que, a caso, entre el capital y la iglesia y la monarquía esa que tenemos nos van a regalar los avances? La liberación de una clase es obra, siempre, de la propia clase y tanto los trabajadores como las mujeres tienen que ponerse a la tarea porque sino no avanzaremos nada, la situación podría ser todavía peor. Estamos en un momento que llaman de crisis, pero eso no es un momento pasajero, esto se va a instalar. El futuro que se puede prever en este momento es el de una situación como la Latino America de hace años, donde la mayoría de la población viva casi en la miseria, con trabajos precarios, sin seguridad social, perdiendo el trabajo con contratos de dos o tres meses y sin poder cobrar, luego, una jubilación. Y otra parte de la población vivirá regular que es esta clase media que aún come cada día y que tiene coche, pero que es poca ya, y luego una minoría minoritaria que posee todos los bienes del país. Esta es la situación a la que hemos llegado porque se le ha dejado que el capital se haga con todo el poder y para cambiar esto hace falta que la gente luche, que se organice y que los trabajadores y las mujeres se pongan de acuerdo y sean aliados contra los poderosos.

- ¿Cree que se llegará a la igualdad total algún día?

Yo tanto como creer, yo lo deseo. Yo por eso lucho, estoy convencida de que no hay futuro a paridad si las mujeres y los hombres no conviven pacífica y amorosamente; no tienen los mismos proyectos, ilusiones, deseos y objetivos, porque lo contrario es este planeta de explotados y explotadores, de esclavos y de amos, de hombres machistas y mujeres explotadas; y esto, realmente, es un panorama muy triste, no quiero creer que este sea el único.

• DADES BIOGRÀFIQUES DE LES DONES DESTACADES.

• Etta Palm

- Naixament: abril del 1743.
- Defunció: 28 de març del 1799.
- Nacionalitat: Neerlandesa.
- Professió: Escriptora.

• Olimpia de Gouges

- Naixament: 7 de maig del 1748.
- Defunció: 3 de novembre del 1793.
- Nacionalitat: Francesa.
- Professió: Escriptora, política.

Si una mujer puede subir al cadalso, también puede subir a una tribuna.

Olimpia de Gouges

• Mary Wollstonecraft

- Naixament: 27 d'abril de 1759.
- Defunció: 10 de setembre de 1797.
- Nacionalitat: Britànica.
- Professió: Filòsofa, escriptora.

Yo no deseo que las mujeres tengan poder sobre los hombres, sino sobre ellas mismas.

Mary Wollstonecraft

- **Anne-Josèphe Théroigne de Méricourt**

- Naixament: 23 d'agost del 1762.
- Defunció: 9 de juny del 1817.
- Nacionalitat: Liegesa.
- Professió: Política.

- **Claire Lacombe** (nom artístic: Rose Lacombe)

- Naixament: 4 de març (o agost) del 1765.
- Defunció: ?
- Nacionalitat: Francesa.
- Professió: Actriu.

- **Pauline Léon**

- Naixament: 28 de setembre del 1768.
- Defunció: 5 d'octubre del 1838.
- Nacionalitat: Francesa.
- Professió: Activista radical.

- **Flora Tristan**

- Naixament: 7 d'abril de 1803.
- Defunció: 14 de novembre de 1844.
- Nacionalitat: Francesa.
- Professió: Escriptora.

Dos cosas me admiran: la inteligencia de las bestias y la bestialidad de los hombres.

Flora Tristán

- **Dolors Monserdà i Vidal**

- Naixament: 10 de juliol del 1845.
- Defunció: 31 de març del 1919.
- Nacionalitat: Espanyola.
- Professió: Escriptora.

- **Emmeline Pankhurst**

- Naixament: 15 de juliol del 1858.
- Defunció: 14 de juny del 1928.
- Nacionalitat: Britànica.
- Professió: Activista i líder política.

Los hombres hacen el código moral y que esperan que las mujeres lo aceptan. Ellos han decidido que es totalmente correcto y apropiado para los hombres para luchar por sus libertades y sus derechos, pero eso no es correcto y apropiado para las mujeres para luchar por ellos.

Emmeline Pankhurst

- **Teresa Claramunt**

- Naixament: 4 de juny del 1862.
- Defunció: 11 d'abril de 1931.
- Nacionalitat: Espanyola.
- Professió: Sindicalista.

Si la mujer es inferior al hombre respecto a fuerza, en cambio, como reproductora de la especie, es el primer obrero de la humanidad [...]

Teresa Claramunt

- **Kate Wilson Sheppard**

- Naixament: 10 de març del 1874.
- Defunció: 13 de juliol del 1934.
- Nacionalitat: Novazelandesa.
- Professió: Activista.

- **Clara Campoamor**

- Naixament: 12 de febrer del 1888.
- Defunció: 30 d'abril de 1972.
- Nacionalitat: Espanyola.
- Professió: Advocada.

El feminismo es una protesta valerosa de todo un sexo contra la positiva disminución de su personalidad.

Clara Campoamor

- **Federica Montseny**

- Naixament: 12 de febrer del 1905.
- Defunció: 14 de gener del 1994.
- Nacionalitat: Espanyola.
- Professió: Política, escriptora.

- **Betty Friedman**

- Naixament: 4 de febrer de 1921.
- Defunció: 4 de febrer de 2006.
- Nacionalitat: Estatunidenca.
- Professió: Escriptora.

El peor enemigo de las mujeres es su abnegación.

Betty Friedan

● ALTRES INFORMACIONS (ARTICLES).

A GOOGLE NOMÉS HI TREBALLEN UN 30% DE DONES, UN 2% DE NEGRES I UN 3% D'HISPANS¹⁰

A Google només hi treballen un 30% de dones, un 2% de negres i un 3% d'hispanics

"Sempre hem estat reticents a publicar xifres sobre la diversitat de la nostra força de treball, a Google", afirma el vicepresident de recursos humans, Laszlo Bock. "Ara ens adonem que estàvem equivocats, i és l'hora de ser sincers", continua en un apunt al blog de Google, en què revela que un 70% del personal de la companyia són homes i només un 30% dones. A més, només un 2% dels treballadors són negres, un 3% hispanics, i un 30% són asiàtics. El 61% són blancs.

"Google no és on volem ser quan es tracta de diversitat, i és difícil abordar aquesta mena de reptes si no estàs preparat per discutir-los obertament", afegeix Bock, per explicar per què ara fan públiques aquestes dades. Google ha obert una web sobre la diversitat i l'empresa amb un informe sobre el personal. L'executiu delata la situació de manca de diversitat que hi ha al sector tecnològic nord-americà; explica que, als Estats Units, tan sols un 18% dels graduats universitaris en ciències de la computació i menys del 10% dels graduats universitaris són negres o hispanics.

L'informe també analitza la diversitat per sectors dins l'empresa i queda clar que ho és encara menys en els perfils directius i tècnics. Entre els que treballen directament fent tecnologia només un 17% són dones, un 34% asiàtics, un 1% són negres i un 2% són hispanics. De directius, un 21% són dones, un 23% són asiàtics, un 2% són negres i un 1% hispanics. Entre els treballadors que no són tècnics ni directius el repartiment és més igualitari pel que fa al gènere: un 48% són dones i un 52% homes. D'aquest sector, un 23% són asiàtics, un 4% hispanics i un 3% negres.

La companyia assegura que des del 2010 ha donat quaranta milions de dòlars a entitats dedicades a l'ensenyament d'informàtica a les dones i a les nenes. A la web també expliquen quins projectes tenen en defensa de la diversitat.

Apple i Facebook han afegit un incentiu extra per atreure i mantenir l'escàs nombre de dones a Silicon Valley: la congelació d'òvuls a les empleades que ho sol·licitin.

Facebook ha confirmat al canal de televisió NBC News, el primer a donar la notícia, que ofereix aquesta opció a les seves empleades des del gener, i Apple va indicar que començarà a fer-ho a principis d'any.

El procediment permet a les dones congelar part dels seus òvuls durant els seus anys més fèrtils, que sovint coincideixen també amb el període més productiu de les seves carreres professionals. La qualitat dels òvuls disminueix amb l'edat, per la qual moltes dones han de prendre la difícil decisió sobre si postergar o no la maternitat un cop complets els 30.

El cost del procediment pot rondar els 20.000 dòlars, ja que generalment són necessaris dos cicles d'estimulació ovàrica per a la presa de mostres i les assegurances de salut nord-americanes no solen cobrir els costos.

---

¹⁰"A Google només hi treballen un 30% de dones, un 2% de negres i un 3% d'hispanics", Edició de l'ARA del 29 de maig.

GRANDES DISCURSOS DEL SIGLO XX

“O matamos nosotros, o nos matan ellos”

Trabajadores de Barcelona y Catalunya! ¡Hombres y mujeres antifascistas de España!

Es este un acto histórico, el acto que marca el inicio de la lucha por la liberación de España. La mayoría de esta lucha por la liberación, todos, trabajadores de la UGT, de la CNT, de la FAI y del PSU estamos unidos en un lazo indisoluble. El símbolo de los bonos entregados es la expresión del sentimiento religioso y místico de la lucha, sentimientos queos cuales y que en todos debe manifestarse hasta un mártir, pues esa tensión heroica la necesitan los pueblos para vencer y ser invencibles.

La realidad es ésta: un enemigo apoyado internacionalmente por potencias flozistas. Frente a este enemigo, un pueblo valiente, un pueblo entusiasta, un pueblo que, además de luchar contra el flozismo, comprende que ha sucedido la hora de las grandes transformaciones sociales y que construye sobre la marcha. Junto a este pueblo, los revolucionarios están de la lucha a favor del proletariado oprimido. El caso

derechos elementales adquiridos por el pueblo. La España militarista, de ritmos, de pulsos bien, de cocoros antropométricos y barbaicos, que ha arrastrado siempre su colla, sus piojos y sus viciados, frente a esta España vieja y muerta se levanta la España nueva: la España del trabajo y de los organismos diversos convenientes de su misión y pleno espíritu de responsabilidad, para forjar sus destinos, ¡sin posible error! ¿Será posible esta reconstrucción, esta reorganización de España, sin que estos viejos amigos de una *democracia* lo sean?

firmes agitando constantemente, UGT y CNT, a conseguir esta unidad sagrada, una unidad a la cual no va unida solamente la victoria contra el fascismo, sino también la reconstrucción de España. Se necesita una revolución, que no se hizo el 14 de abril y la hace ahora. Ésta no podrá conseguirse por los caminos legales. Los campesinos socialistas se habrán dado cuenta y por eso se llaman a la calle, a la lucha, y a nosotros los anarquistas también nos ha encontrado la experiencia que no era posible una transformación si no por

FEDERICA
MONTSENY

Primera mujer que ocupó una cartera ministerial en Europa. La participación de los anarquistas en el gobierno republicano, en contra de sus líderes, se ha de entender en el clima excepcional que siguió al levantamiento militar. En este clima de euforia, tras haber parado el golpe militar, el que se palpa en el milio de la Monumental, el 25 de octubre de 1936, donde los líderes de las principales organizaciones obreras, Montseny por la FAI, evalúan la unidad de acción como el camino para el triunfo de la revolución. (Extracción)

[illegible][illegible]

LA MINISTRA DE SANIDAD, FEDERICA MUNTSENY, EN UN MOMENTO DEL GRANDIOSO ACTO DE LA MONUMENTAL

nigo, armado y apoyado internacionalmente por esa falsa de actualidad, ha conseguido algunas victorias; y aunque no las hubiera conseguido, ha concentrado su esfuerzo máximo en la conquista de Madrid, que representa para él la totalidad de la información facciosa y para que los países legitimen su existencia de gobierno faccioso.

Es preciso que todo el pueblo de Catalunya, es preciso que Barcelona y España entera, que tienen la seguridad de la victoria por su heroísmo y energía y además por el apoyo de todo el mundo antifascista, se una en un esfuerzo máximo para batir de una vez para siempre esta infernal existencia.

Abordar también con realismo otro de los aspectos del problema: hasta hoy, la revolución ha sido identificada con un sentido un poco frívolo. Pasados los heroicos jornadas del 19 y 20 de julio, pasado este momento en que Barcelona espera conquistar los derechos que se habían arrebatado sus facciones, se ha sucedido un momento de calma. Es preciso que todos se reintegren a la gran obra revolucionaria, impuesta por las circunstancias. Es preciso que termine este momento frívolo, en que los momentos se aprovechan viviendo lo mejor posible y preocupándose lo menos posible.

Tenemos la seguridad absoluta de que no se producirán entre nosotros luchas fratricidas que puedan molinizar mañana la obra revolucionaria. Estamos aquí reunidos UGT, CNT, FAI y PSLL; están aquí escuchándonos representantes de todos los partidos republicanos, desde los más extremistas a los más moderados, unidos en el mismo sentimiento que ha levantado al pueblo español contra el fascismo: ante la convicción clara de que el fascismo representa la anulación de todos los

penizans frente a los depósitos del poder, esto han debido reconocerlos todos. Lo hemos conocido y entendido siempre. Hoy, en realidad, las diferencias ideológicas que nos separaban han desaparecido, por cuanto nosotros hemos aceptado los hechos acaecidos, que nos obligaban a tomar parte en la dirección del país, de los hechos que demostraban que sin la unión de los moscovitas no podía realizarse en Ucrania el socialismo.

Quisiera, camaradas: quisiera, trabajadores quisiera, mujeres anticomunistas, quisiera

"TENEMOS LA seguridad de que no se producirán luchas fratricidas que puedan malograr mañana la obra revolucionaria"

que todos venís a dar la cuenta de lo que nosotros somos en este instante para el mundo entero. Individualmente considerados, somos seres ni más ni menos que los otros: somos, en una palabra, hombres y mujeres, con tendencias a ver transcurrir su vida, como transcurrir la de los animales pero, colectivamente, pasamos lo que somos como pueblo enfrentado no sólo contra el fascismo interior, sino también contra el exterior». Sobrecito lo que es España con su ley de herencia, con su combate incesante? Sí el fascismo triunfara en España, pronto esta Francia que tan poca solidaridad nos ha prestado, y que es una ofensa para España, pronto dejaría a Francia una sencilla derrota.

fascismo, y la sería también el pueblo belga. Por lo tanto, es necesario presentar esta unión a los ojos del mundo como un ejemplo para el triunfo de la clase trabajadora.

[illegible]

¿QUÉ DE EXTRAÑO
tiene que hayamos quemado
iglesias? ¿Son controlables
las masas desbordadas ante
la injusticia y el atropello?"

radio. En cuanto a los periodistas extranjeros, ávidos de cazar noticias, es preciso decirles que los obispos no son de los maestros, no del pueblo, del pueblo americano y sensible.

¿Qué de extraño le parece que en Europa hayan quedado con vivos y alegres? ¿Acaso son controlados las masas desbordantes ante la injusticia y el atropello? En Europa no se ha destruido, y si se ha matado, ha sido por la convicción de que era preciso y con pleno conocimiento de causa. En Rusia, en los primeros días de la revolución, el pueblo lo destruyó todo y tardó en darse cuenta de reconstruir las máquinas y vacíos de agua las minas, que el furor de las masas había anegado. Aquí no se ha hecho caso, y que lo separe los períodos estratónicos que recorren los frentes.

Clasifica que nosotros nos merecemos.

Córoros de las naciones, de los talientes, del color de la piel, de la raza, de la religión, de los sentimientos de la dignidad humana, así como de los derechos de la libertad y del derecho, nosotros a nuestro movimiento gigantesco, ayudados a luchar en el frente. Os lo pedimos por solidaridad, por amor, que os mováis individualmente y colectivamente, y que todos se sientan soldados, no sólo para defender España contra el fascismo, sino para conseguir un máximo de bienestar, de justicia entre todos. Os lo pedimos a vosotros que representáis a la España donde se crulian y se manifiestan los valores auténticos de la raza ibérica, así como los pedimos a los que representáis a la España de los pueblos de nosotros, aunque sea de nosotros, aunque o republicano, hay el orgullo de una raza fuerte, que tiene características étnicas y regionales bien definidas, que forman el conglomerado de razas más bellas del mundo. El pueblo ha sido desde los tiempos más remotos el realizador de obras únicas y formidables. Señores de las pirámides de Egipto, pero no solamente de piras, de torres que arrastraron los grandes bloques y que murieron aplastados bajo ellos. Los grandes obra las hechas hecho nosotros, las multitudes. Función de cada individuo, arrastrando el bulto, la sed de justicia que defende el derecho del fascismo, que es única y única de todos los valores morales y espirituales del hombre.

Solución y efectos a cargo del servicio de Documentación de La Biblioteca

¹¹ Facilitat per una alumna de Dret de la UAB.

GRANDES DISCURSOS DEL SIGLO XX

El voto de las mujeres

Señores diputados: lejos yo de censurar ni de atacar las manifestaciones de mi colega, señorita Kent, comprendo, por el contrario, la tortura de su espíritu al haberse visto hoy en trance de negar la capacidad inicial de la mujer. Creo que por su pensamiento ha debido de pasar, en alguna forma, la amarga frase de Anatole France cuando nos habla de aquellos socialistas que, forzados por la necesidad, iban al Parlamento a legislar contra los suyos.

Respecto a la serie de afirmaciones que se han hecho esta tarde contra el voto de la mujer, he de decir, con toda la consideración necesaria, que no están apoyadas en la realidad. Tomemos al azar algunas de ellas. ¿Que cuando las mujeres se han levantado para protestar de la guerra de Marruecos? Primero: ¿y por qué no los hombres? Segundo: ¿quién protestó y se levantó en Zaragoza cuando la gue-

lo los hombres. ¿Ha estado ausente del voto la mujer? Pues entonces, si afirmáis que la mujer no influye para nada en la vida política del hombre, estáis -fijos bien- afirmando su personalidad, afirmando la resistencia a acatarlos. ¿Y es en nombre de esa personalidad, que con vuestra repulsa reconocéis y declaráis, por lo que cerráis las puertas a la mujer en materia electoral? ¿Es que tenéis derecho a hacer eso? No; tenéis el derecho que os ha dado la ley, la ley que hicisteis vosotros, pero no tenéis el derecho natural fundamental, que se basa en el respeto a todo ser humano, y lo que hacéis es detentar un poder, dejad que la mujer se manifieste y veréis como ese poder no podéis seguir detentándolo.

No se trata aquí esta cuestión desde el punto de vista del principio, que harto claro está, y en vuestras conciencias repercute, que es un problema de ética, de pura ética reconocer a la mujer, ser humano, todos sus derechos, por-

CLARA CAMPOAMOR

Diputada a las Cortes constituyentes de la Segunda República por el Partido Republicano Radical. Abogada y feminista, fue la principal artífice de la inclusión del sufragio de las mujeres en la Constitución de 1931. Sus vehementes intervenciones como miembro de la comisión constitucional quedan plasmadas en esta pieza parlamentaria, del 1 de octubre de 1931, durante la discusión del artículo 36 (extracto)

CLARA CAMPOAMOR PRONUNCIA UN MITIN EN SAN SEBASTIÁN

rra de Cuba más que las mujeres? ¿Quién nutrió la manifestación pro responsabilidades del Ateneo, con motivo del desastre de Annual, más que las mujeres, que iban en mayor número que los hombres?

¿Las mujeres! ¿Cómo puede decirse que cuando las mujeres den señales de vida por la República se les concederá como premio el derecho a votar? ¿Es que no han luchado las mujeres por la República? ¿Es que al hablar con elogio de las mujeres obreras y de las mujeres universitarias no está cantando su capacidad? Además, al hablar de las mujeres obreras y universitarias, ¿se va a ignorar a todas las que no pertenecen a una clase ni a la otra? ¿No sufren éstas las consecuencias de la legislación? ¿No pagan los impuestos para sostener al Estado en la misma forma que las otras y que los varones? ¿No refluje sobre ellas toda la consecuencia de la legislación que se elabora aquí para los dos sexos, pero solamente dirigida y matizada por uno? ¿Cómo puede decirse que la mujer no ha luchado y que necesita una época, largos años de República, para demostrar su capacidad? Y ¿por qué no los hombres? ¿Por qué el hombre, al advenimiento de la República, ha de tener sus derechos y han de ponerse en un lazareto los de la mujer?

Pero, además, señores diputados, los que votasteis por la República, y a quienes os votaron los republicanos, medita un momento y decid si habéis votado solos, si os votaron só-

lo que ya desde Fichte, en 1796, se ha aceptado, en principio también, el postulado de que sólo aquel que no considere a la mujer un ser humano es capaz de afirmar que todos los derechos del hombre y del ciudadano no deben ser los mismos para la mujer que para el hombre. Y en el Parlamento francés, en 1848, Victor Considerant se levantó para decir que una Constitución que concede el voto al mendigo,

“¿CÓMO PUEDE DECIRSE que cuando las mujeres den señales de vida por la República se les concederá el derecho a votar?”

al doméstico y al analfabeto -que en España existe- no puede negárselo a la mujer. No es desde el punto de vista del principio, es desde el temor que aquí se ha expuesto, fuera del ámbito del principio -cosa dolorosa para un abogado-, como se puede venir a discutir el derecho de la mujer a que sea reconocido en la Constitución el de sufragio. Y desde el punto de vista práctico, utilitario, ¿de qué acusáis a la mujer? ¿Es de ignorancia? Pues yo no pue-

do, por enojosas que sean las estadísticas, dejar de referirme a un estudio del señor Luzuriaga acerca del analfabetismo en España.

Hace él un estudio cíclico desde 1868 hasta el año 1910, nada más, porque las estadísticas van muy lentamente y no hay en España otras. ¿Y sabéis lo que dice esa estadística? Pues dice que, tomando los números globales en el ciclo de 1860 a 1910, se observa que mientras el número total de analfabetos varones, lejos de disminuir, ha aumentado en 73.082, el de la mujer analfabeta ha disminuido en 48.098; y refiriéndose a la proporcionalidad del analfabetismo en la población global, la disminución en los varones es sólo de 12,7 por cien, en tanto que en las hembras es del 20,2 por cien. Esto quiere decir simplemente que la disminución del analfabetismo es más rápida en las mujeres que en los hombres y que de continuar ese proceso de disminución en los dos sexos, no sólo llegarán a alcanzar las mujeres el grado de cultura elemental de los hombres, sino que lo sobrepasarán. Eso en 1910. Y desde 1910 ha seguido la curva ascendente, y la mujer, hoy día, es menos analfabeta que el varón. No es, pues, desde el punto de vista de la ignorancia desde el que se puede negar a la mujer la entrada en la obtención de este derecho.

Otra cosa, además, al varón que ha de votar. No olvidéis que no sois hijos de varón tan sólo, sino que se reúne en vosotros el produc-

to de los dos sexos. En ausencia mía y leyendo el diario de sesiones, pude ver en él que un doctor hablaba aquí de que no había ecuación posible y, con espíritu heredado de Mochius y Aristóteles, declaraba la incapacidad de la mujer.

A eso, un solo argumento: aunque no queráis y si por acaso admitís la incapacidad femenina, votáis con la mitad de vuestro ser incapaz. Yo y todas las mujeres a quienes represento queremos votar con nuestra mitad masculina, porque no hay degeneración de sexos, porque todos somos hijos de hombre y mujer y recibimos por igual las dos partes de nuestro ser, argumento que han desarrollado los biólogos. Somos producto de dos seres; no hay incapacidad posible de vosotros a mí, ni de mí a vosotros.

Desconocer esto es negar la realidad evidente. Negadlo si queréis; sois libres de ello, pero sólo en virtud de un derecho que habéis (perdonadme la palabra, que digo sólo por su claridad y no con espíritu agresivo) detentado, porque os disteis a vosotros mismos las leyes; pero no porque tengáis un derecho natural para poner al margen a la mujer.

Yo, señores diputados, me siento ciudadana antes que mujer, y considero que sería un profundo error político dejar a la mujer al margen de ese derecho, a la mujer que espera y confía en vosotros; a la mujer que, como ocurrió con otras fuerzas nuevas en la revolución francesa, será indiscutiblemente una nueva fuerza que se incorpora al derecho y no hay sino que empujarla a que siga su camino.

No dejéis a la mujer que, si es regresiva, piense que su esperanza estuvo en la dictadura; no dejéis a la mujer que piense, si es avanzada, que su esperanza de igualdad está en el

NO COMETÁIS UN ERROR histórico que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar al dejar al margen de la República a la mujer

comunismo. No cometáis, señores diputados, ese error político de gravísimas consecuencias. Salváis a la República, ayudáis a la República atrayéndolos y sumándolos esa fuerza que espera ansiosa el momento de su redención.

Cada uno habla en virtud de una experiencia y yo os hablo en nombre de la mía propia. Yo soy diputada por la provincia de Madrid; la he recorrido, no sólo en cumplimiento de mi deber, sino por cariño, y muchas veces, siempre, he visto que a los actos públicos acudía una concurrencia femenina muy superior a la masculina, y he visto en los ojos de esas mujeres la esperanza de redención, he visto el deseo de ayudar a la República, he visto la pasión y la emoción que ponen en sus ideales. La mujer española espera hoy de la República la redención suya y la redención del hijo. No cometáis un error histórico que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar: que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar al dejar al margen de la República a la mujer, que representa una fuerza nueva, una fuerza joven; que ha sido simpatía y apoyo para los hombres que estaban en las cárceles; que ha sufrido en muchos casos como vosotros mismos, y que está anhelante, aplicándose a sí misma la frase de Humboldt de que la única manera de madurarse para el ejercicio de la libertad y de hacerla accesible a todos es caminar dentro de ella.

Señores diputados, he pronunciado mis últimas palabras en este debate. Perdonadme si os molesté, considero que es mi convicción la que habla; que ante un ideal lo defendería hasta la muerte; que pondría, como dije ayer, la cabeza y el corazón en el platillo de la balanza, de igual modo Breno colocó su espada, para que se inclinara en favor del voto de la mujer, y que además sigo pensando, y no por vanidad, sino por íntima convicción, que nadie como yo sirve en estos momentos a la República española.●

Selección y edición a cargo del servicio de Documentación de "La Vanguardia"

¹² Facilitat per una alumna de Dret de la UAB.

Explotades en el gihad sexual

Noies que s'uneixen a l'Estat Islàmic són forçades a casar-se amb desenes d'homes

SABINA ► A l'esquerra, un 'selfie'. A la dreta, amb vel tradicional.

SAMRA ► La jove austríaca abans d'anar-se'n. A la dreta, amb nicab.

ANTONIO BAQUERO
BARCELONA

Igual que a centenars de musulmans, l'Estat Islàmic també atrau moltes noies que volen convertir-se en fidels esposes de mujahidins i en mares de futurs combatents. No obstant, els testimonis d'algunes joves que han passat per aquesta experiència demostren que el que l'Estat Islàmic té pensat per a elles és una pura i simple explotació sexual.

L'últim dels testimonis de la que ja es coneix com a *jihad al-nikah* (gihad sexual) és el d'una universitària tunisiana de 21 anys que el 2012 es va desplaçar a Síria amb el seu marit per unir-se al gihad. Segons va relatar al setmanari tunisià *Al Mijhar*, allà se la va obligar a divorciar-se del seu primer marit per casar-se amb un líder gihadista. Una setmana més tard, a la jove la van forçar a tornar a divorciar-se per casar-se amb un altre gihadista, en un matrimoni que va venir seguit d'una successió incessant de casaments. En un any, segons va explicar, a la jove la van fer casar-se amb 152 homes.

Segons va explicar, cada setmana «tenia dret a cinc nous marits». La jove, que ha tornat embarassada a Tunísia, explica que la majoria de les vegades aquests matrimonis duraven a penes unes hores, les justes per satisfer els desitjos sexuals dels gihadistes. Els càrrecs gihadistes els deien a les joves que «al satisfer les pulsions sexuals dels gihadistes els retornaven la força per vèncer l'enemic». La noia va explicar a la revista que no podien negar-se a mantenir relacions sexuals. De fet, com que la prostitució està prohibida per l'islam, els gihadistes utilitzen la figura del matrimoni temporal –sobre el qual hi ha dubtes que existeixi realment en la llei islàmica– que consisteix en un contracte matrimonial que permet mantenir relacions sexuals però que s'extingeix al cap d'unes hores.

Una altra jove tunisiana va explicar que a Síria residia en una casa

amb 17 noies més, entre les quals hi havia sirianes, egípcies, marroquines i fins i tot europees. Les noies estaven sempre maquillades i a punt per si arribava algun combatent. Abu Qussai, un gihadista tunisià penedit, va confirmar l'existència d'aquest gihad sexual.

Països com Tunísia, Malàisia, la Gran Bretanya o Austràlia han reconegut la presència de ciutadanes seves realitzant aquest gihad sexual i asseguren que no sempre van ser enganyades. «Aquestes dones malaisies tenen clar que hi van a oferir-se com a alleujament sexual», assenyalen fonts del Govern malaisi.

Noies que volen tornar

Les cares més conegudes d'aquest gihad sexual són les de Samra Kesinovic, de 17 anys, i Sabina Selimovic, de 15, dues adolescents austríques filles de famílies bosnianes, que a l'abril es van unir al gihad. Ara, passats sis mesos, les joves, que han quedat embarassades, han aconseguit contactar amb la família i volen tornar a casa.

Les xarxes socials també estan sent utilitzades per convèncer aquestes noies. «Jo mai seré capaç de fer justícia amb l'espasa», diu a les xarxes socials Umm Layth, una gihadista britànica que és a Síria i que diu que la felicitat més gran d'aquestes dones és saber que el seu marit ha caigut com un màrtir.

De fet, després de conquerir Mossul el juliol passat, els responsables gihadistes van fer una crida a les dones musulmanes de la ciutat «a satisfer» els mujahidins i així «netejar-se». A més, l'Estat Islàmic ha arribat a obrir una oficina matrimonial a la localitat siriana d'Al Bab a la qual, segons la mateixa propaganda, «poden anar les joves i viudes que es vulguin casar amb un combatent» i en la qual fins i tot s'ofereixen viatges de naves pel territori del califat. ≡

¹³ BAQUERO, A. (2014): "Explotades en el gihad sexual", Edició del Periodico del 21 d'octubre.